ANUL I No. 98 — 6 PAGINI 2 LEI — Luni 10 Noembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.05.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

LA INTOARCEREA EROILOR

Intoarcerea luptătorilor a fost totdeauna prilej de bucurie nemărginită pentru neamul românesc.

In lunga şi sbuciumata noastră existenţă, ca să ne păstrăm nestirbită moşia, am făcut mar şi aprige războae cu duşmanii ţării. Fiecare generaţie şi-a dat contribuţia în lupta grea ş inegală pentru stăpânirea acestui pământ. Când cornul voevozilor, al căpitanilor de oaste sau al străjerilor marginei suna răscolitor alarma, neamul de ţărani se transforma cu o repeziciune uimitoare în neam de ostaşi. N'am avut zalele armurilor şi nici coifurile semeţe al mercenarismului fără patrie şi fără credinţă. Dar în opinca omului brazdei şi în ghioaga nestruită de care el se servia cu rară dibăcie pe câmpul de luptă, era mai multă forţă războinică, mai mult elan ofensiv şi mai multă îndârjire defensivă decât în lancea strălucitoare şi'n paloşul oţelit al vecinilor, sau vecinilor cari ne-au fost — întâmplător sau permanent — duşmani.

Pământul românesc a fost apărat numai de fiii lui.

Oamenii satelor şi ai târgurilor, cei de jos ca şi boerii stăpâni pe nemărginite întinderi, la sunetul de adunare al trâmbiţelor îşi lăsau în grija Domnului treburile şi plecau fără zăbavă să-şi facă datoria. Nu existau controale în oştire şi nici nu se ţinea socoteala celor cari se înfăţişau voevodului în straiele monedei de oştean de ţară. Dar nici unul din cei cari auziau chemarea războinică nu se eschiva înaltei ei porunci. Românul n'au ştiut ce-i dezertarea, pentrucă niciodată n'a ascultat de laşele îndemnuri ale instinctului de conservare individuală. Lui îi grăia numai instinctul de conservare al naţiei şi al pământului, în care-i rodiau nădejdile şi-i înfloreau bucuriile. Pentru păstrarea acestui pământ el n'a precupeţit jertfa.

Iată de ce plecarea în războiu îmbrăca adeseori cernita haină a tristeţii.

Dar când cornul vestea ţării biruinţa, când în fundul zării se 'viau drapelele glorioase ale oastei ce se întorcea încărcată de laurii victoriei, bucuria revederii se transforma într'un adevărat delir colectiv. Ochii care plânseseră la plecare, plângeau acum de fierbintea fericire care inunda sufletele. Eroii erau primiţi ca niste adevăraţi dumnezei, ale căror vrednice picioare nu pot călca decât pe florile din belşug aruncate în drumul lor şi pe diafanul covor de zâmbete care li se aşterneau dulce şi odihnitor în cale. In sărbătoarea primirii luptătorilor, Românul a oficiat totdeauna cultul lui pentru eroismul curat şi înălţător care constituia adevărata pârghie morală a naţiunii. Acelaş cult care, şi în veacul nostru de exagerat raţionalism, a rămas tot atât de nestirbit în sufletul acestui popor, ca şi eroismul răscolitor pe care-l sădeşte.

Neamul românesc de azi e neamul românesc de totdeauna. A dovedit acest lucru în anul de grele încercări pe care l-a străbătut recent; l-a dovedit în războiul sfânt în războiul desrobitor, pe care — alături d eglorioasa Germanie — l-a făcut împotriva forţelor blestemate ale întunerecului moscovit; l-a dovedit, în sfârşit, în ultima sguduitoare manifestare a sentimentelor lui de recunoştinţă pentru ostaşul eliberator, în marea sărbătoare a primirii ostaşilor întorşi de pe front care a avut loc eri în Capitala Ţării.

Ţara n'a uitat cum se primesc adevăraţii viteji!

Mândrii ostaşi care au scris cu sângele lor din belşug vărsat pe plaiurile Basarabiei şi Transnistriei voevodale, o pagină de nepieritoare glorie în cartea sfântă a neamului, au fost întâmpinaţi la întoarcerea lor de fericirea delirantă a mulţimii de români veniţi din toate colţurile ţării, să-i vadă, să-i îmbrăţişeze cu zâmbetul lor cald şi recunoscător şi să le arunce în cale floarea nepreţuită a iubirii care nu cunoaşte margini.

Fapta lor de fascinant eroism s'a înfăţişat Ţării în marea, în adevărata ei strălucire. S'au înfăţişat în cadenţa vioae şi energică a dorobanţilor, în privirea cutezătoare a călăraşilor, în mişcarea largă şi stăpânită a tunarilor cari au defilat într'o nesfârşită, impetuoasă coloană prin faţa ochilor umezi de bucurie şi de mândrie a celor veniţi să-i vadă.

Ei s'au întors din cel mai glorios al istoriei româneşti.

Alături de camarazii lor germani, bravii luptători ai Mareşalului Antonescu au sdrobit în mai puţin de patru luni de zile o putere care nu mai are egal în lume. Cu un avânt care a stârnit admiraţia aliaţilor noştri, ei au isbit în duşmanii de veacuri ai românismului smulgându-le pe rând pământurile româneşti căzute în odioasa lor robie. In câteva săptămâni, soldaţii aclamaţi la întoarcerea redaseră ţării Bucovina şi Basarabia, şi-şi

(Continuare în pag. IV-a)

Locuitorii Odesei înconjoară cu bucurie pe primii ostaşi români care au intrat în oraş

DE ZIUA REGELUI MIHAI I

In mijlocul entuziasmului pretutindenesc, încălzit şi argintat de soarele iubirii Neamului întreg, împreună cu sfânta sărbătoare împărătească a biruinţii româneşti, — Majestatea Sa Regele Mihai I şi-a serbat azi onomastica: Sfântul Mihai.

Tânărul, prea iubitul, înţeleptul şi gloriosul nostru Suveran, care a împlinit numai cu două săptămâni înainte flăcăiasca vârstă de douăzeci de ani, poartă un nume devenit de mult sfânt pentru sufletul românesc.

Numele de Mihai a fost purtat şi nemurit de cel dintâi făuritor

El l-a înscris, cu litere roşii, în calendarul nostru naţional. Şi, de atunci, e pomenit cu adevărată sfinţenie şi cu credinţă adâncă de tot natul.

Hărăzit-a Dumnezeu, ca Regele care păşeşte urmele lui Mihai Bravu şi sub domnia căruia Românimea îşi redobândeşte întregirea vetrei străbune, să se cheme tot Mihai. Şi ziua de Sf. Mihai să fie pentru poporul român de pretutindeni zi de înaltă însemnătate şi să fie pomenită pururi cu evlavie de întreit praznic domnesc:

E marele hram al întregirii. Şi de azi înainte e hramul reîntregirii. Tot românul l-a sfinţit şi-l va sfinţi în veci, cu avântul şi cu credinţa biruinţei de azi.

Nu se putea un mai frumos şi mai nepreţuit dar pentru ziua

M. S. REGELE MIHAI I

Regelui Mihai I, ca biruinţa acestui ceas al românismului. E darul vitejiei, al puterniciei şi al dăinuirii româneşti, făurit din cel mai scump aur: al sângelui, din cel mai călit oţel: al jertfei de viaţă şi aşezat pe cea mai trainică piatră de temelie: a credinţei româneşti.

E lumina sub care dorim să strălucească în veci numele Regelui Mihai I: mereu glorios, mereu luminător, mereu preamărit peste mări şi peste ţări, mereu moştenit din gură în gură, dela bătrân la tânăr, ca un cântec românesc, ca o poveste de vrajă, ca un Făt-Frumos biruitor asupra Smeului, de care să se minuneze la nesfârşit flăcăii şi fetele Neamului la lumina poveştilor.

Suveranul a ţinut să-şi închine această scumpă zi biruinţei şi oastei biruitoare. După ce a primit la hotarul Capitalei regimentele întoarse de pe front, împreună cu Mareşalul-Conducător, reintrând în cetatea lui Bucur, pe sub arcul de triumf al gloriosului Rege Ferdinand I, Regele a ţinut să cinstească frumos datina încetăţenită de marele Său Bunic, poftind la masa regală, întru mare cinste, pe vitejii între viteji: Cavalerii Ordinului Mihai Viteazul, cavaleri ai Crucii şi ai gloriei române.

Cinstind astfel fapta şi onoarea lor, Regele i-a cinstit în numele Ţării şi al Neamului. Acolo, la masa Regelui, a stat deci Neamul întreg. Iar pe masă s'a dăruit întru praznic românesc, ca o

George A. Petre

(Continuare în pag. IV-a)

ADUNAREA OBŞTEASCĂ PLEBISCITARĂ

Cuvântul d-lui profesor I. Petrovici, Preşedintele Consiliului de Administraţie al Radiodifuziunei şi al d-lui prof. Horia Hulubei, Rectorul Universităţii din Bucureşti

Eri Vineri 7 Noembrie a. c. d-nii I. Petrovici, preşedintele Consiliului de Administraţie al Radiodifuziunei şi Horia Hulubei, rectorul Universităţii din Bucureşti, au vorbit la posturile noastre de radio despre însemnătatea naţională şi istorică a plebiscitului de Duminecă 9 Noembrie a.c. următoarele:

CUVANTAREA D-LUI ION PETROVICI

Plebiscitul instituit pentru Duminica aceasta nu are o singură semnificaţie, ci mai multe.

Mai întâi de toate el trebue să fie un omagiu de încredere deplină în omul, care a săvârşit aceeace alţii nu puteau să facă şi care nu poate fi înlocuit de nimeni pentru cele ce aşteptăm să vie de acum înainte.

O lume întreagă stă uimită de culmea, pe care am suit-o în câteva luni de zile, după ce puţin înainte ne aflam în fundul unei prăpăstii unde nu pătrundea lumina şi unde greu scobora speranţa. Ne doare să recapitulăm umilirile, pe care le-am cunoscut, în serie neîntreruptă, şi să ne amintim cum ţara lăsată de izbelişte îşi îngusta simţitor teritoriul, scăzând rând pe rând la toate hotarele.

Numai un om cu totul excepţional, a putut să oprească furtunile, ba chiar să le întoarcă înapoi şi să trimeată, eroice, la atac, armate care, din vina unor cârmuitori netrebnici, nu cunoşteau decât retrageri precipitate, cu mândria înjosită şi cu sufletul frânt. Un şirag întreg de biruinţe pe pământul voevodal al Basarabiei şi Bucovinei ne-au redat unul după altul, hotarele drepte dela nord şi răsărit, şi au trimis veste orgoliului nostru că poate să ridice capul cât de sus. Ce balsam înviorător pentru sufletele noastre abia eşite din noapte, erau acele preţuiri admirative care ne veneau abundent din partea altor naţii, vorbind deschis de vitejia ostaşilor noştri şi de capacitatea marelui comandant: Conducătorul Statului Român!

Dar istoria va înregistra aceste victorii nu numai ca sforţările unui popor care se apără, — care-şi apără, cum spunea poetul, „sărăcia, nevoile şi neamul”. De data aceasta, jertfele noastre s'au subordonat unor meniri mai largi şi mai înalte, unei porniri de superbă ofensivă morală, care ne scoate din modesta postură de străjeri mărunţei ai bunurilor strict personale, introducându-ne în arena marei istorii, unde îşi au de regulă locul acei cu iniţiative îndrăzneţe, cari pot să înoiască lumea şi să slujească omenirei întregi.

Oştirile noastre triumfătoare s'au apropiat de marginele Asiei, într'una din acele expediţii, cărora istoria le rezervă mari capitole de lumină. Al cui altul este meritul decât al providenţialului nostru Mareşal care a ştiut să chibzuiască astfel lucrurile, încât a putut da neamului acesta un zbor istoric ce nu l'a avut niciodată?

Dar acest mare; capitol de istorie nu este încheiat, ci e încă în curs. Conducătorul nostru ne-a repetat din nou în cuvântul său către Ţară, că nu va cunoaşte odihna până când nu vom fi reintegraţi în totalitatea drepturilor noastre,

(Continuare în pag. IV-a)

Astfel arată locuitorii Odesei după stăpânirea „raiului bolşevic”

Propaganda Naţională

Ministerul Propagandei Naţionale a întreprins o operă vastă şi susţinută, în Basarabia şi dincolo de Nistru, în scop de a înfăţişa toate bogăţiile culturale şi de gândire românească fraţilor şi chiar străinilor de neam din aceste ţinuturi şi astfel a-i câştiga sufleteşte pentru cauza românismului.

E bine ceea ce nădăjdueşte să facă Propaganda Naţională?

Nici vorbă. Şi a fost, desigur, o greşală fundamentală a Statului care în 1918 s'a mărginit doar la încorporarea geografică şi juridică a provinciilor alipite, fără ca să se gândească la nevoia cea mai arzătoare şi anume: la cucerirea culturală a poporului din ele. Greşala aceasta apoi a devenit păcat mare naţional prin faptul că funcţionarii trimişi în aceste provincii, nefiind la înălţimea ideei de Stat român, pe care îl reprezentau acolo, în majoritatea cazurilor, şi-au făcut politica lor personală, egoistă, reuşind în cele din urmă să încetinească mult procesul de contopirea sufletească a românilor de pretutindeni într'un simţ şi într'o gândire.

Cuceririle teritoriale nu înseamnă că ai pus stăpânire şi pe sufletul populaţiei. Sufletul rămâne liber în a percepe faptele, în a simţi şi a preţui lucrurile şi pe cei ce le fac. Fapta gravă stă tocmai în aceea că populaţia, mai ales cea de jos, rămâne cu totul în sfera acestor fapte şi oameni şi e incapabilă, făcând astracţie de oamenii cu faptele lor, să ridice cu gândul la ideea de stat, care de bună seamă niciodată nu poate — şi nu trebuie — a fi confundată cu faptele nedemne ale slujbaşilor publici. Nedemnitatea funcţionarilor nu scade cu nimic strălucirea şi demnitatea ideei de stat pe care ei uită s'o propovăduiască în mijlocul populaţiei.

Iată de ce merită toată atenţia strădania propagandei naţionale de a duce populaţiei de dincoace ca şi de dincolo de Nistru, vestea bună de dezrobire sufletească, vestea că poporul desrobit capătă dreptul să-şi clădească o viaţă frumoasă, după îndemnul inimii şi aspiraţiunile sufleteşti cele mai nobile, iar România îi deschide larg şi cu dragoste de Mamă bogăţiile sale culturale. Merită atenţia şi toată susţinerea caldă din partea românimii întregi. Dar mai ales din partea funcţionarilor şi agenţilor de stat, cari, pe lângă îndeplinirea misiunii lor după specialitate, nu trebuie să uite nici un singur moment, că au şi o misiune mai înaltă, mai nobilă, — aceea de a înfăţişa Ţara, România. Şi această Ţară merită să fie înfăţişată în toată podoaba veşmintelor ei culturale, atât de bogate şi frumoase. Să nu se producă nici o faptă care în loc de a apropia sufletele, le-ar îndepărta, scârbindu-le. Nici o acţiune care ar nedumeri, în loc de a lămuri. Nici o vorbă care ar mâhni şi ar ţicni, în loc de a mângâia şi a zidi.

Nu ne putem aştepta că inimile ne vor veni uşor sau cu anticipaţie. Va trebui să muncim. Să muncim din greu. Dar cu răbdare, cu iertare şi blândeţe. Să nu judecăm lucrurile după măsura sufletelor noastre. Şi nici chiar după aceea a mentalităţii. Ne vom găsi de multe ori — şi poate chiar peste tot — pe două maluri, despărţiţi fiind de o prăpastie. Problema e să găsim materialul necesar pentru puntea înţelegeri; care să unească, — cât mai

(Continuare în pag. IV-a)

IMPORTANŢA CRIMEII

Elementele strategice şi bogăţiile ademenitoare ale unei „fortăreţe” tătărăşti

In preajma capitulării Crimeii, unele telegrame străine subliniază importanţa pe care o prezintă această peninsulă din punct de vedere strategic şi, mai ales, economic. Capitularea totală a Crimeii va însemna, în consecinţă, pentru bolşevici o pierdere cu atât mai dureroasă, cu cât — într'adevăr — configuraţia acesteia în chip de bastion, ca şi bogăţiile solului ei, vor intra practic în posesia forţelor şi economiei germane şi vor fi utilizate cât mai grabnic şi eficace, împotriva stăpânilor slavi din ultimele sute de ani.

Strategic, Crimeia are toate însuşirile unei adevărate fortăreţe, ea fiind, în primul rând — înconjurată aproape complet de apele mării şi legată cu stepa căzăcească printr'un istm extrem de îngust. Perekopul, faimosul istm pe care l-au străpuns forţele germane şi corpul expediţionar român, cu tot sistemul de fortificaţii şi imensul debit de artilerie, nu are decât o lărgime de opt chilometri. Pe vremuri, acest istm a jucat un rol la fel de important pentru apărarea Crimeii, el fiind aceiaş poartă hotărîtoare care comanda drumul spre interior. După 1462, când „Hoarda de aur” a fost nimicită şi izgonită din stepa căzăcească, tătarii s'au retras în Crimeea, unde au alcătuit un hanat, destul de organizat şi prosper. Tătarii, pentru a feri hanatul lor de nenumăraţii duşmani din nord, sesizând importanţa defensivă a Perekopului, au săpat un şanţ imens dintr'o margine în alta a istmului, larg de cincizeci de metri şi adânc de douăzeci. Bineînţeles, acest şanţ — rămas în istorie sub numele de „Şanţul tătarilor” — a oprit multă vreme, dincolo de el, pe turci şi pe cazaci. Până la urmă, Crimeia a căzut în puterea Istambulului, pentrucă — prin 1783 — peste turci să se aşeze ruşii Ecaterinei. Luptele pentru trecerea „Şanţului tătarilor” au început cam prin 1735 şi la ele a luat parte — ca şef — şi contele german Münich care era în serviciul Rusiei.

Dar însuşirile de fortăreaţă ale Crimeii, n'au stat şi nu stau numai în existenţa istmului Perekop, ci şi în nenumăraţi factori ostili pentru cei cari pătrund în peninsulă. Astfel, în mijlocul Crimeii hălăduieşte aşa zisa „Mare leneşe”, un sâmbure vast de nisipuri fără umbră şi, mai ales, fără apă. „Marea leneşe” este cunoscută de inospitalieră şi acest lucru l-au simţit şi bolşevicii în 1921, când generalul Wranghel a fost obligat să se retragă în josul peninsulei şi să ia drumul pribegiei. Apariţia mijloacelor de transport, însă, a neutralizat acest factor, vestit altădată.

Trecând „Marea leneşe”, Crimeia scoate în calea ocupanţilor — ca un zid temerar pentru apărarea, de pe uscat, a câtorva porturi de comerţ şi militare — un lanţ de munţi ale căror creste se ridică până la 1600 de metri. Acoperiţi cu păduri de brad şi tăiaţi numai de puţine trecători, aceşti munţi au văzut în istorie lupte fără pereche, panică şi măceluri. Resturile partizanilor albi ai lui Wranghel au rezistat încă mult, după ocuparea Crimeii de bolşevici, în pădurile de brad şi în fundul trecătorilor. Miile de grote, săpate de tauroskifi — preistorici cari au locuit aceste meleaguri — au fost minunate ascunzători pentru wranghelistii angajaţi în acele lupte de guerilă.

Porturile Crimeii, în aceiaşi măsură, au servit în mai toate timpurile la împiedicarea intrării în interior şi, în fruntea acestora, Sebastopolul a rămas cel mai înzestrat şi deci şi cel mai redutabil. Este cunoscut faptul că în rada Sebastopolului flotele franceză, italiană şi engleză, au trebuit să asedieze, în 1856, mai mult de un an şi jumătate şi că numai datorită unor sacrificii crunte, aceste flote au putut dispune de el.

(Continuare în pag. IV-a)

PAGINA LITERARĂ

O COMEMORARE A LUI EMINESCU LA CHIŞINĂU

La căpătâiul lui Eminescu, marele vrăjitor al armoniilor poetice, se scutură definitiv cea de-a 52-a toamnă. Destinul care i-a oferit mai mult cupa veninului, decât a ambroziei, leagănă în sălciile pletoase — revărsate peste bustul modest dela Bellu — amintirea lui anuală. Sufletele îmbătate de acea savuroasă incantaţie, care este esenţa poeziei eminesciene, se strâng în soborul prea măririi şi ascultă de dincolo seninătatea şi împăcarea eternă a cântăreţului cu ecouri universale. Eminescu va domina şi va răscoli veacurile, va reprezenta mereu geniul neamului şi cu cât albia vremii se va adânci, ozonul tare al poeziei lui va face să palpite trepidant piepturile, fie cu ritmul strofelor impregnate de un inegalabil patriotism, fie cu suavitatea ruptă din eternul omenesc şi care se desprinde din omogenitatea fiecărui catren ca un curs blând de isvor pădurean.

Volumele lui cu valabilitatea nelimitată, — pentrucă sunt născute din condensarea sufletului ars la înalta temperatură care dă adevărata substanţialitate oricărei opere — vor fi purtate lângă inimă de nesfârşitele generaţii ale neamului, răcorind febra iubirii, aprinzând dragostea de ţară şi trecutul ei măreţ şi cultivând talentele, din care într'o zi se va ivi demnul său urmaş. In Basarabia Eminescu trăeşte într'un cult singular. Nu-i mai puţin real că şi creatorul „Doinei" a iubit această provincie — „auzi, departe strigă slabii, e glasul blândei Basarabii" — cu o rară sinceritate şi a făcut din condeiul lui, în „Timpul", de multe ori, o armă de violentă apărare a complexului ei de bunuri şi calităţi. Proza ziaristică a lui Eminescu — aşternută în ziarul unde 7 ani a stat ca pe un rug, strigând drepturile neamului şi combătând injustiţiile — cuprinde în mare parte sfântul lui sbucium pentru Basarabia. Ne-amintim cum la rându-i şi această provincie şi-a închinat sufletele grandoarei lui Eminescu, în 1939, când lespedea celor 50 de ani aşternută pe nefiinţa omului, a fost spartă în ţăndări şi poetul se plimba parcă aevea printre comemoratori, ca printre zeii Copoului odinioară... Crescut într'o continuă adoraţie, superbul nostru visător reînviase sub fascinaţia cântecului şi jerbile de lumină revărsate peste opera lui incomparabilă. Faptul s'a petrecut la 15 Aprilie 1939, în mândra Sală Eparhială din Chişinău, care gemea de cetăţenii tuturor vârstelor. Preamărirea a fost organizată de asociaţia profesorilor secundari. In numele lor, dl. prof. I. Negrescu, a analizat o oră încheiată sufletul şi opera zămislită de Eminescu. Documentat, profund incursionist în creaţia poetului, care nu ştiu dacă mai trebuie spus că este dela Ipoteşti când el acoperă ca o aripă ocrotitoare, sufletul românesc de pretutindeni, — profesorul Negrescu nu se mai putea despărţi de misterul poetic eminescian, pentru care orice elogiu i se părea o palidă atenţie. Basarabia a vibrat atunci în acea Sală Episcopală — de minunată ornamentaţie — pe care o amintesc numai zidurile golaşe — şi a trimis duhului lui Eminescu infinita adoraţie. O domnişoară profesoară a cântat, acompaniată de pian, „Atât de fragedă te-asemeni cu floarea albă de cireş", peste public revărsându-se mireasma înfloritului April, de parcă însuşi Eminescu scutura un cireş nevăzut...

Şi-a fost o curată beatitudine clipa când, corul inter-şcolar, sub bagheta maestrului Traian Justinian Popovici, a declanşat armonia seducător de liniştită a bucăţii „Somnoroase păsărele". Poate că undeva Eminescu va fi suspinat de talentul interpretativ al maestrului şi tinerelor glasuri prin care vibra Basarabia înţelegătoare a sensurilor şi armoniilor divinului poet.

Astăzi, când sufletul acestei provincii s'a regăsit, când în nopţile de brumă ale lui Noembrie de după ondulatele dealuri basarabene, „se ridică mândră lună", poporul dela Nistru, stăpân pe manifestările lui, poate sta iarăşi cu Eminescu la beţia superioară a spiritului; căci:

„Prin suferinţa lui sfăşietoare
Semn viu şi-a cucerit neamul şi glia
Etern pe vremi i-o curge poezia
Precum un corn, pierdut, de vânătoare"... —

Octav Sargeţiu

RUGĂCIUNE

Dă-mi Doamne, grai ales din vorba Ta,
S'adun în el şi cântec şi culoare
Şi să-ţi despic apoi în slovă grea,
— Imn cald, stropit rul din soare.

S'aştern în el chemările pădurii,
Lumina din petala desfăcută
Şi fluierul ţâşnit din colţul gurii,
Când dor cu dor, pe buze se sărută.

Să mă anin pe crengi, cu vântu'n ele;
Cu nuferii să mă aprind pe ape;
Cu gându să-mi fac scară până'n stele,
Să fiu de Tine, Doamne, mai aproape.

Să pot ceti şi eu în ochii Tăi,
— Cum în rod greu cetim mănoasă vara
Şi când ne-aduci lumină iar în ţară;
Când ridica-vei umbra de pe văi.

Că prea ne lăcrămează ochii azi
Şi sufletul abia ni se mai ţine,
Ca să putem urca pe culmi cu brazi
Să ne priveşti şi să privim la Tine!

Al. Negură

CEI DE PRISOS
Fragment
(Insemnări din Casa de nebuni)

Eul nostru e o cantitate necunoscută, un mister, ce are la rândul lui nevoie de deslegare.

SCHOPENHAUER

Un apus de Septembrie, duios ca un andante de Beethoven, se stinge în zare. Simfonie de nuanţe şterse, în care se contopesc reflexe viorii de ametist cu paloarea străvezie a mărgăritarului şi opalului.

In mijlocul culorilor pastelizate, — asemenea unor rubine aprinse, — se prelungşt o dâră purpurie de lumină, ultimul răvaş al soarelui ce a dispărut.

Sunt singură în odaia mea.

Crizantemele se ofilesc fără zgomot în vasele lor. Flori monstruoase, violete şi galbene, care miroase a tămâie, evocând imaginea unor patimi de mult delăsate şi a unei nostalgii zadarnice după soare şi căldură.

Icoane... icoane şterse... viziuni din trecut! A sosit ceasul când puterea voastră e nemărginită ca şi infinitul. Intocmai ca nişte epave sfărâmate de oceanul vieţii, vă ridicaţi la suprafaţa sufletului meu, corăbii-vedenii, cârmuite în tăcere de fantoma unor iluzii irosite.

Mă tem de umbra lor. Mă tem să nu mă las stăpânită de aceste mâini imateriale, dar puternice, care au mai împins făptura mea obosită de modernism, dincolo de hotarele unei lumi de basme, — totuşi plină de primejdie, — lumea toxicelor.

Şi iată o săptămână de când am sosit. M'am retras aci de bunăvoie sau mai bine zis m'a adus dorinţa de a fugi câtva timp din mijlocul societăţii contimporane, alcătuită aproape în întregime de oameni normali, deci... bolnavi de mania banalităţii!

Ştiu că nu voiu întâlni aci pe aceşti maniaci cu zâmbetul lor de veşnică ironie pe buze, mereu gata să condamne sau să bârfească orice manifestare de individualitate eşită din comun.

Nu! Ei nu vor trece hotarul cercului magic, ce ne desparte pe „noi" (am început să mă clasez printre cei care locuiesc aici) de „ei". Sau chiar dacă uneori îi poţi întâlni prin aceste locuri, „ei" nu sunt decât musafiri în trecere, care vor căuta să plece cât mai curând. S'ar zice că le este ruşine de a fi prea normali. Deci, terminându-şi iute treburile, ei se grăbesc să iasă pe poarta cea mare, deasupra căreia se poate citi: „Sanatoriu de boli nervoase şi mintale".

Boală mintală! Ce frumos şi cât de distins sună aceste cuvinte! „Ei" nici nu pot să înţeleagă, deşi au deasemenea suferinţele lor: boli de ficat, ficat de plămâni, vre'un catar al stomacului, sau simple dureri de măsele. Toate acestea sunt boli obişnuite, prozaice şi normale. De altfel, „ei" nu ar fi în stare să aibe alte suferinţe.

O fiinţă, suferind de o boală mintală, este cu totul altceva. Ea a eşit din rândurile „lor" şi s'a vindecat de boala banalităţii. Deci este individuală. Acum este atinsă în cea mai subtilă, cea mai superioară parte a „eului" ei muritor, existenţa căreia a fost tema de predilecţie pentru discuţii între savanţii şi filozofii ce s'au perindat în decursul veacurilor: anima = spiritus = mentis, — adică mintea sau spiritul despre care unii spuneau că este nemuritor, iar alţii afirmau că nici nu există, fiind numai complexitatea simţurilor, reflectată în centrul sistemului nervos.

Dar, dacă mintea sau spiritul se poate îmbolnăvi, atunci înseamnă că există.

La ce se rezumă el, — care este similar cu „eul" nostru, — iată ce a-şi vrea să ştiu. Poate că tocmai dorinţa de a deslega această problemă chinuitoare m'a adus aci. Sper că o voi putea lămuri, mai uşor în mijlocul unor oameni la care spiritul nu s'a atrofiat cu totul, întrucât s'au putut îmbolnăvi. Oameni la care a mai rămas altceva, decât ficatul, plămânii, stomacul sau măselele!

Lotis Dolenga

BASARABEANCA
— SONET —

Mă trag din ţara vechilor răzeşi,
Am dela ei, din moşi-strămoşi moşia;
La lucru 'n vii, ori la cules cireşi,
Glumesc şi cânt şi-mi laud obârşia.

In vorbă şi 'n mişcări simt vrednicia
Din vremi de mult, când falnicii plăieşi
Păzeau Moldova toată, dela „Ieşi"
Şi din Suceava până la Chilia!

Sunt tânără şi port pe cap casâncă...
Sunt oacheşă — cum pe la noi sunt toate,
Da' nu cunosc să am cele păcate;

Decât, în greu necazul, ce ne paşte,
Mă rog: băieţii, câţi mi se vor naşte,
Să-i văd la Nistru grăniceri pe stâncă!

Anton Luţcan

ZURGĂLĂII

Azi noapte mi s'au scuturat cireşii,
— Penele îngerilor pe umerii văii,
Măgieşii
Am simţit în sânge zurgălăii.

Salbe sdruncinate — râset de boscac —,
Dor de vifor aspru — tropot de cazac,
Şuruit pe ghiaţă — apă fără mal,
Sânge ca uncropul — nechezat de cal.

Ţam ţaram, ţam ţaram,
Ihai Sari, dudue, iute peste geam,
Mai avem o viaţă netrăită în plin,
Taie talpa saniei rochiile de crin.

Tremură de dulce înmănuşate mâini,
Unde mă duci, iuţeală fără frâni?
Mie e Chişinăul, hai peste păduri,
Să te umfle braţe de şucrături.

Rum ţurum ţam, nebun'e basarabeană,
Uite aşa se sbate inima sub blană,
Ce v'opriţi? Ce râdeţi? Ce vă strângeţi pumnii de plăcere?
Cântă toată umbra prin unghere.

Pe golan'i, Liubele şi cerşetorii mei azi îi iubesc,
Zurgălăii ăştia ghiaţa o trosnesc,
Cuşme se frământă — vraje de paing,
Dă'ncoa buzele să ţi le mănânc!

Ce vi-s umezi ochii? De răceală,
Chişinău trezit, izbit de o scală!
Ce Crăc'un e în priviri rănite?
Câmpuri albe şi străine nesfârşite...

Clopoţei nebuni în degetele văii,
— Coale albe de poezii nescrise.
Ţam ţaram ţam, zurgălăii,
Zurgălăii mei ca nişte vise.

Sergiu Matei Nica

CREŞTINISMUL

Prima creaţie a lumii a cunoscut un duh ce plutea peste văzduh şi ape şi era aproape de cei doi fii ai cerului. In ea Dumnezeu îşi întemeia o împărăţie văzută — peste care punea doi oameni — asemenea chipului, să o conducă. Figurile aceleia se desprind acum în ochii noştri şi prin păcatul lor — cerul s'a urcat tot mai sus... şi numai sfinţii au putut să cuprindă iarăş tainele cerului. Un Dumnezeu se supărase pe creaţiile lui şi numai păsările ce umpluseră altădată paradisul, mai sorb din iubirea paradisului terestru. Trecură veacuri cu o altă închinare şi rugă şi omul rătăci mereu pe drumul îngust al păcatului. In mintea lui uitase că va veni iarăş un Dumnezeu, să-i deschidă sufletul, să-l cheme ca'n glasul de creiaţie... A rătăcit mereu purtând cu el umbra păcatului. Şi-a făcut legi, şi a întins peste pământul cu ape şi munţi... s'a luptat, a biruit şi a fost învins. O negură puternică i se punea în zarea ochilor şi nu mai putea cunoaşte lumina, deşi privea soarele, şi luna trecând caravana peste pustiu. Fierbinţeala soarelui îi usturu trupul, setea îl ducea la izvor, gemea, răbda şi murea tot cu păcatul necunoştinţei lui.

A trebuit să vină a doua creaţie a Lui — aceia creaţie ce purta chipul fiului lui Dumnezeu — a lui Hrist. De data aceasta Dumnezeu a vroit ca să se facă cunoscut luând naştere pe pământ. Acolo în Betleem, ca să i se închine regii pământului şi magii, în mijlocul blândelor minare...

Cerul a sunat din trâmbiţi şi corul îngerilor a vestit ţăria celui ce s'a născut. Şi de data aceasta lumea a fost departe de cer, dar s'au desprins şi din cei aleşi, au făcut să crească împărăţia lui şi prin veacuri s'a lăţit creştinismul. Această împărăţie a lumii s'a refăcut, s'a întemeiat prin har, prin jertfa aceia pe Golgota, pe crucea sfântă ce împodobeşte bisericile şi sufletul creştinilor. De data aceasta noi am înţeles cu adevărat sensul lumii acesteia, căci în faţa noastră Christ s'a născut, a trăit, a murit şi mai mult, a înviat. Aci s'a văzut adevărata concepţie a lumii, rostul omului rătăcitor de până aci...

Nici o ştiinţă a lumii n'a putut descoperi atâta har şi atâta creaţie. Omul nu mai era singur, a devenit stăpânul lumii iarăş, căci s'a întâlnit cu cerul.

Intre cauzalitatea şi finalitatea lumii stătea atârnată viaţa omului ce nu putea să ştie enigma lui, cu toată filozofia lui, şi sfârşitul acesta al lui care nu-i putea descoperi nimic. Acum el s'a descătuşat, s'a liberat din negura acelui păcat uitat, şi merge purtat de altă lume, de dragoste şi de adevăr, căci Christ i-a spus: „Eu sunt adevărul şi viaţa".

Omul a putut să săvârşească păcatul, dar ca să-i pună capăt n'a fost cu cale. Trebuia să vină o a doua creaţie a lumii lui şi aceasta a fost. Creştinismul. In el trăim noi astăzi, pecetea darului Lui, Il cunoaştem, urmează ca să vedem de n'am pornit în alte lumi necunoscute.

Emilian Petrescu

DOMNUL UMBRA

Meditatorul fraţilor Vodă avea 27 de ani şi licenţa în matematici. Patru ani de şcoală primară, şapte de liceu — căci numai şapte clase liceale existau când dăduse bacalaureatul la „Aron Pumnul" din Cernăuţi — şi patru de universitate. Pe-al cincilea de pregătire pentru doctorat nu-l mai socotea când îşi făcea bilanţul. Deci, în total, 15 ani de învăţătură.

Pentru a-l lămuri mai bine pe d. Umbră — căci Umbră se numea meditatorul fraţilor Vodă — vom trage cu ochii în „Jurnalul" dumisale şi vom spicui următoarele:

„Eu şi destui alţii ca mine, am învăţat. Căci aşa ne spuneau mereu profesorii: „Cine nu învaţă, nu va avea ce să mănânce!" Am învăţat, dar problema mâncării devine tot mai... problematică. Ieri ni s'au dat rezultatele la concursul pentru numirea unor noui funcţionari la primărie, la care m'am prezentat fiind-că speram astfel obţine o suplinire în învăţământ. Am fost respins, ca deobicei... Examenul a constat într'aceea ce preşedintele m'a întrebat cum mă chiamă... Atâta tot! Dacă „reuşeam", eram astăzi funcţionar diurnist cu 2000 de lei pe lună. Aşa, însă, tot coate-goale am rămas. Azi dimineaţă mama s'a dus la d. vice-primar şi l-a întrebat dece am fost respins dela ocuparea bietului post de diurnist.

— Băiatul dumitale pictează şi d. preşedinte al comisiei examinatoare e de părere că un pictor nu poate fi şi-un bun funcţionar. — i-a răspuns d. vice-primar.

Deh! Naiba m'a pus să-mi placă pictura! Succesul meu dela Salonul Oficial din Bucureşti mi-a făcut mai mult rău decât bine. Câte invidii şi câte comentarii! Vecinii clatină din cap... Cine-a mai văzut matematician şi pictor?! Dac'aş fi cântăreţ de operă, ca Nicu Apostolescu, sau poet ca Ion Barbu, treacă-meargă... Dar pictor?! Incerc să nu mă mai gândesc la postul de diurnist, la d. preşedinte de comisie, ale cărui lumigi juridice sunt plătite cu sume fabuloase de municipiul Cernăuţi, şi la d. vice-primar, pe care politicianismul l-a ridicat mare gobaie dintr'o măcelărie de suburbie, — însă faptul că n'am putut obţine, în baza unei diplome de licenţă, un serviciu de 2.000 de lei lunar, un serviciu „care să mă pună în rândul oamenilor", mă umileşte şi mă simt otrăvit.

Dar am să-i plătesc eu odată d-lui preşedinte poliţa! Nu atât pentru mine, cât pentru mamă mea, pe care-o aud plângând în cealaltă cameră, şi pentru atâţia prieteni de-ai mei, flămânzi, batjocuriţi şi trântiţi pela diferite „examene" şi dânşii, pe când o mulţime de pezevenghi şi oameni de casă sunt numiţi fără nici o formalitate fără, măcar, un simulacru de legalitate, în posturi destul de bune.

Va să zică, deocamdată, va trebui să-mi scuip şi mai departe plămânii cu meditaţii — ce cuvânt idiot! — obţinute prin destule umilinţi şi plătite mizerabil, şi să-mi tapez rarii prieteni cari s'au putut „învârti". In ultimele două săptămâni, am fumat numai tutun de-a treia „simplu". Diferenţa de 2 lei până la cel de-a treia „lux", n'am de unde să mi-o permit. Astăzi am vrut să pictez un peisagiu, dar mi-au lipsit „Zinkweiss"-ul şi „Van-Dyck"-ul, aşa că m'am lăsat păgubaş. Păcat de lumina superbă, pe care nu ştiu dacă voiu mai avea ocazia s'o prind altcândva. Afurisit lucru!

27 de ani...

Deschid un ziar şi titlul „Şomajul intelectual în scădere" îmi sare'n ochi. Renunţ să citesc articolul. E şi prea târziu, căci s'au şi făcut 2,30, oră la care trebuie s'o pornesc, ca s'ajung la timp la Iuda Koffer, cu care am meditaţie la 3. Imi îmbrac trenchul şi-o iau spre centrul oraşului. Zi grea, astăzi. Lui Iuda Koffer va trebui să-i bag în cap războaiele lui Alexandru cel Mare, cinci verbe franceze cu conjugarea neregulată — când naiba le va şti odată?! — biografia lui Mihai Eminescu, munţii Dobrogei şi capitolul azotului. La 4, meditaţie cu Apfelbaum Isac; la 5 cu Turtel Israel; la 6, cu Apfelbaum Isac No. 2; la 7, cu Vodă Lupşa şi Vodă Silvestru. Apoi, la orele 8 şi 30 seara, voiu fi liber. Am căpătat dela directorul Conservatorului, căruia i-am făcut zilele trecute portretul, un bilet gratuit, aşa că mă voiu duce la concertul lui Thibaud.

La Apfelbaum Isac No. 2 mă preocupă un motiv plastic foarte simplu, însă extrem de interesant sub raport coloristic: câteva discuri de patefon, cu eticheta roşie — cred că voiu alege Zinnober — întunecat pur pe negrul lucios al ebonitei. In planul II, o draperie Saftgrün foarte strident. Voiu scoate din pământ o sută de lei pentru Zinkweiss, ca să pot picta chiar mâine dimineaţă tabloul.

Când ajung la cei doi Vodă, îl pun pe Lăpuşa să scrie o compoziţie la română, iar pe Sil una la franceză. Sunt incapabil să vorbesc. Tuşesc şi afurisitul de concurs îmi vine iarăşi în minte. Mă apucă o furie care-mi alungă sângele din obraji şi rup, fără să vreau, un condeiu. Nu. Aşa nu mai merge! Mama, vecinii, unchiul meu — toţi mă căinţă şi asta n'o mai pot suporta! Ce dracu!

— Iar aţi rupt un condeiu, — se alarmează Vodă Lupşa, aşa că-mi revin şi sunt oarecum ruşinat.

Incerc să fac lecţia de istorie, încă nu reuşesc. Recurg la sistemul infailibil:

— Vodă Lupşa, citeşte încet şi cu glas clar „Domnia lui Alexandru cel Bun"!

Imi vine să plâng.

Mi se pare că nu mai sunt bun de nimic".

Domnul Umbră devenea de multe ori prieten şi frate cu cei doi Vodă. In consecinţă, lecţiile lui erau vii şi pline de pitoresc. In după amiaza aceea, meditatorul le vorbi mult despre florile sale preferate: lalelele, căci ajunseseră cu geografia la Olanda.

— Esenţialul în viaţă e să nu-ţi ceri prea mult, — spuse apoi d. Umbră. Ştiţi care e visul meu? Să-mi strâng până la treizeci şi doi de ani vreo două sute de mii de lei. Cu banii aceştia, mi-aş cumpăra un hectar de pământ, undeva, peste Prut, într'o regiune frumoasă, cu dealuri şi mi-aş clădi o căsuţă. Aş face gospodărie şi-aş picta. Mi-aş ţine un cal şi-o vacă, o trăsurică şi doi câini credincioşi, şi nu mi-ar păsa de nimic. Aş lucra nebuneşte, măi băieţi! Nimeni nu m'ar stingheri, căci locuinţa mi-aş ridica-o la margine de pădure.

— Tare mă tem că tot v'ar stingheri cineva... — zâmbi Lupşa.

— Cine, măi? — spuse surprins meditatorul.

— Eu, — zâmbi şi mai larg băiatul. Aş veni în fiecare lună, să văd ce faceţi...

Umbră zâmbi şi el şi-l lovi prieteneşte cu palma peste ceafă.

— Te-aş primi frumos, ţi-aş pune la dispoziţie calul, să te plimbi seara călare prin pădure...

— Aş veni şi eu, — spuse gelos Silvestru.

— Tu ai veni fiindcă domnu' Umbră a vorbit despre cai! — sări Lupşa.

— Nu-i adevărat, d-le Umbră! Zău că nu-i adevărat! Lasă, că ţi-oiu arăta eu ţie! — îl ameninţă Sil pe fratele său. — Domnu' Umbră ştie că şi eu ţin la dumnealui...

— Tăcere, băieţi! Veţi veni amândoi la mine şi, ca să nu vă mai certaţi, voiu cumpăra doi cai... Sunteţi mulţumiţi?

Mircea Streinul

(Va urma)

VIAŢA BASARABIEI

Toţi funcţionarii rămaşi sub ocupaţie sovietică obligaţi să producă acte de origine etnică

Directoratul Culturii din Basarabia a pus în vedere tuturor învăţătorilor rămaşi în Basarabia sub ocupaţia sovietică şi cari au trecut prin verificarea comisiunilor legale, că sunt obligaţi să prezinte la ocuparea posturilor câte o declaraţie asupra originei etnice.

Aceste declaraţii sunt provizorii, întrucât actele respective în regulă nu se pot obţine din cauza că instituţiunile de resort şi-au pierdut arhivele.

Credem că măsura aceasta trebue să se aplice nu numai învăţătorilor, ci întregei categorii de funcţionari din Basarabia, spre a se scoate astfel toate elementele dubioase din sânul aparatului funcţionăresc al Statului.

Verificarea situaţiei funcţionarilor din Cooperaţia basarabeană

Mulţi dintre funcţionarii Institutului Naţional al Cooperaţiei au rămas în Basarabia sub ocupaţia bolşevică. Verificarea acestora însă nu s'a făcut până în prezent. Operaţia este necesară din două motive: 1) lichidarea provizoratului acestor funcţionari în serviciul cooperaţiei, cărora li se aduce prin întârzierea verificării situaţiei lor ştirbiri morale şi materiale şi 2). eliminarea elementelor dovedite că sabotează bunul mers al activităţii cooperatiste în Basarabia desrobită.

Serbarea de azi a Asociaţiei Creştine a Tinerilor

Astăzi Sâmbătă, 8 Noembrie, ora 4 d. a. Asociaţia Creştină a Tinerilor a organizat o frumoasă serbare artistică şi culturală în cinstea Majestăţii Sale Regelui Mihai I.

A conferenţiat părintele Pr. Vasile Tepordei tratând despre viaţa şi activitatea domnească a Tânărului nostru Rege.

Corul A.C.T. a executat alese bucăţi muzicale, iar membrii Asociaţiei au declamat poezii patriotice.

Acest aşezământ este animat de tânărul profesor I. P. Savin şi cuprinde elita intelectualităţii basarabene.

Un preot basarabean însărcinat cu conducerea Bisericii din Transnistria

P. C. Arhiereu Iuliu Scriban, conducătorul misiunii creştine ortodoxe pentru Transnistria, a însărcinat pe părintele protoiereu Andrei Nicov, ridicat de curând la cinul duhovnicesc de iconom-stavrofor, să conducă treburile bisericeşti din Moldova dintre Nistru şi Bug în calitate de protopop.

Noul conducător al bisericei ortodoxe din Transnistria şi-a luat postul în primire, în care scop a plecat la Odesa, unde împreună cu P. C. Arhiereu Scriban, a stabilit contactul oficial cu autorităţile civile şi militare.

CHIŞINĂUL, IN AJUNUL PLEBISCITULUI

Vestea plebiscitului care se va desfăşura mâine Duminică, 9 Noembrie, a emoţionat adânc populaţia desrobită a Chişinăului salvat din ghiarele hoardelor bolşevice.

De altfel, întreaga populaţie a Basarabiei socoteşte plebiscitul ca cel mai bun prilej pentru moldovenii dintre Prut şi Nistru de a-şi exprima definitiva şi totala lor adeziune faţă de opera desrobitoare şi înălţătoare a d-lui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

La Chişinău au fost văzuţi cetăţeni cu ochii plini de lacrimi aflând vestea că sunt şi ei chemaţi la votul de Duminică, spre a-şi da contribuţia de preamărire a înfăptuirilor Mareşalului care a scăpat România dela pieire.

Şedinţa Societăţii Scriitorilor din Basarabia

Sâmbătă seară la orele 6, a avut loc şedinţa Societăţii Scriitorilor din Basarabia, în localul Primăriei Municipiului Chişinău, sub preşedinţia d-lui col. Anibal Dobjanschi, primarul Chişinăului şi vicepreşedinte al Societăţii.

Au mai luat parte d-nele şi domnii: Nae Dunăreanu, Elena Dobroşinschi-Malai, Dominte Timonu, Iorgu Tudor, V. Dobjanschi, etc., etc.

S'a luat în discuţie problema acordării a două premii, pentru cele mai bune lucrări care vor trata despre *refugiu* şi *un an de stăpânire sovietică*.

În şedinţa viitoare urmează să se fixeze sumele pentru premii şi condiţiunile de participare la aceste premii.

În ceea ce priveşte obţinerea unui imobil unde să-şi aibă Societatea sediul, s'a intervenit cu un memoriu pe lângă domnul general V. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei, care şi-a arătat toată bunăvoinţa şi a promis tot concursul.

De asemeni s'a mai pus în discuţie problema unei tipografii şi a unei reviste literare săptămânale.

D. col. Dobjanschi a arătat că s'au făcut primele demersuri pentru obţinerea unei tipografii, iar ulterior, imediat ce Societatea va dispune şi de ceva fonduri, va edita o revistă săptămânală.

Profesorimea basarabeană proslăveşte jertfa ostaşului român în lupta pentru eliberarea Basarabiei

Prima consfătuire a profesorilor secundari din Chişinău.— Telegrame de omagiu către M. S. Regele Mihai I, d. Mareşal Ion Antonescu, d. general Radu Rosetti, ministrul culturii naţionale şi d. general C. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei

În localul liceului „Alecu Russo" din Chişinău a avut loc prima consfătuire a profesorilor secundari din capitala Basarabiei, prezidată de d. profesor L. T. Boga, fost preşedinte al asociaţiei pofesorilor refugiaţi din Basarabia.

Şedinţa a fost deschisă de d. prof. L. T. Boga, care în cuvinte pline de adâncă emoţie salută pe dascălii basarabeni, ce se văd din nou în Chişinăul românesc, spunând că reîntoarcerea profesorilor şi în general a tuturor funcţionarilor se datoreşte vitejiei oştirei noastre. Adunarea păstrează un minut de tăcere în semn de adâncă şi pioasă reculegere. Această jertfă a soldatului român, spune mai departe vorbitorul, ne îndeamnă să fim şi noi la înălţimea marilor comandamente ale neamului definite în mod clar de d. Mareşal Ion Antonescu.

În continuare, d-sa evocă o seamă de amintiri din anii de după Unirea din 1918 arătând munca desfăşurată de profesori în acest răstimp.

Şcoala basarabeană într'o fază nouă

Şcoala basarabeană, spune d-sa, intră acum într'o fază nouă. Profesorimii din întreaga ţară i s'a încredinţat educaţia tineretului. Dascălii din Chişinău şi din întreaga Basarabie nu trebue să uite această înaltă încredere pe care i-a dat-o Statul, ci trebue să fie în permanenţă la înălţimea aşteptării. Şcoala basarabeană de azi are rosturi noi. Pentru aceasta se cer oameni înoiţi sufleteşte. Profesorimea de azi trebuie să fie apărătoarea intereselor mari ale şcolii româneşti în Basarabia. Cei care n'au avut suflet românesc nu pot fi educatorii sufletului tineretului din această provincie. Şcoala românească nu este şcoală de izbelişte, ea nu poate ocroti pe oricine.

În legătură cu această problemă, d-sa citeşte următoarea moţiune, care este votată în unanimitate de profesorii prezenţi:

„Membrii corpului didactic secundar din Chişinău, întruniţi pentru prima oară, după tragica despărţire din 28 Iunie 1940 luând în seamă că şcoalei secundare, în prezent, i s'au încredinţat educaţia naţională integrală a tineretului şcolar, cer ca şcoalei secundare din Basarabia să i se asigure numai slujitori vrednici de această istorică misiune. În primul rând, români etnici, acei cari nu s'au desfăcut niciodată de crezul nostru naţional, nu şi-au călcat jurământul de credinţă faţă de Rege, Patrie şi Armată, nu au fost propovăduitori decât ai strămoşeştei noastre credinţe creştine şi ai structurei politice şi sociale economice a Statului nostru, nu s'au pus — sub orice formă — în slujba cotropitorului de eri, pentru alungarea căruia poporul românesc a dat sfânta jertfă a ostaşilor eroi.

Corpul didactic secundar din Chişinău, hotărît să-şi închine fără şovăire toate puterile misiunii sfinte ce i s'a încredinţat, să dea neamului un tineret conştient de menirea lui în cadrul naţiunii crede că numai înzestrarea şcoalei secundare din Basarabia cu slujitori neprihăniţi poate chezăşui realizarea acestei istorice misiuni".

Ridicarea unui bust marelui poet M. Eminescu

După aprobarea moţiunii de mai sus, d. Prof. L. T. Boga arată că în capitala Basarabiei nu există astăzi nici o statuie sau monument românesc, pe când în acelaşi capitală se găseşte monumentul scriitorului rus Puşchin, de care nu ne leagă nimic. D-sa citeşte următoarea moţiune, care se aprobă de corpul didactic:

Corpul didactic secundar din Chişinău, cu durere constată că în locul sfintelor monumente de ieri ale Marelui Ştefan Vodă şi Întregitorului de Ţară Rege Ferdinand I, azi sfidător se înalţă doar exoticul chip al lui Puschin de care nu se leagă nicio amintire a poporului nostru.

Cum monumentele dintr'un oraş sunt elemente de educaţie pentru tineretul şcolar, corpul didactic roagă stăruitor pe cei în drept să readucă monumentele de care a fost văduvit oraşul şi totodată să ordone trimiterea la vre un muzeu a bustului lui Puskin.

Pentru a mărturisi admiraţia ce o păstrează pentru creatorii geniului, corpul didactic din Chişinău făgădueşte neîntârziata întruchipare în bronz a marelui nostru poet Mihail Eminescu, care, mai mult ca oricare altul, va fi îndrumător adânc grăitor al tineretului nostru şcolar, care are misiunea să fie apărător al hotarelor pământului românesc, dela Bug până la Tisa.

După aprobarea moţiunii, d-sa spune că se va face apel la colegiul profesorilor din întreaga ţară ca să-şi dea obolul lor pentru ca cel târziu la primăvară să se înalţe în Chişinăul nostru statuia celui mai mare poet al neamului Mihail Eminescu.

ORGANIZAREA ECONOMICĂ A CORPULUI DIDACTIC

Se trece apoi la alte probleme ce interesează membrii corpului didactic şi anume: problema locuinţelor, a mobilierului, a aprovizionării cu lemne, etc.

D. prof. Boga arată că foarte mulţi profesori venind mai târziu în Chişinău, nu şi-au putut găsi locuinţe nici mobilierul necesar. Ar trebui ca măcar acum să se facă intervenţiile necesare la autorităţile în drept în vederea găsirii locuinţelor şi obţinerii mobilierului. Se va întocmi un tablou care va cuprinde numele tuturor profesorilor ce au nevoie de locuinţe şi mobilier şi se va înainta Primăriei Municipiului Chişinău pentru a pune la dispoziţie cele necesare.

În ceeace priveşte aprovizionarea cu lemnele, s'a hotărît ca această aprovizionare să se facă prin şcoală, comitetele şcolare avansând sumele necesare şi reţinând apoi lunar sumele cuvenite dela fiecare profesor.

Cea mai grea problemă este însă aceia a aprovizionării cu alimente.

Se ştie că de câteva săptămâni, pe piaţa Chişinăului nu se găseşte aproape nimic. În legătură cu rezolvarea acestei chestiuni, unii profesori au propus înfiinţarea unei cooperative a corpului didactic secundar, în care vor putea intra şi cele din învăţământul primar. Întrucât înainte de refugiu a existat o cooperativă a corpului didactic „Izbânda" a cărei avere a fost lichidată, d. prof. L. T. Boga spune că vechii conducători ai acestei cooperative vor fi invitaţi să arate modul cum s'a efectuat lichidarea.

La discuţia problemei de mai sus au luat cuvântul mai mulţi vorbitori printre cari d-nii: Boga, Vlah, Ebrevain, Usatiuc, Cicherschi, etc., arătând modul cum s'ar putea face aprovizionarea cu alimente a profesorilor.

Întrucât timpul este înaintat şi este greu de înfiinţat în grabă o cooperativă a corpului didactic, adunarea acceptă ca profesorii să se înscrie la cooperativa „Silva" organizată de direcţia silvică din Chişinău. În vederea începerii tratativelor cu această cooperativă a fost delegat d. prof. Ebrevain, directorul liceului comercial.

La diverse, d. prof. Boga propune să se găsească un local pentru asociaţie.

D. prof. Usatiuc membru în comitetul de conducere al Asociaţiei profesorilor secundari din Chişinău, care a funcţionat înainte de refugiu ca o secţie a Asociaţiei Generale a Profesorilor Secundari din România, arată că vechiul comitet a ales o comisie interimară, care va convoca în curând adunarea generală pentru alegerea comitetului de conducere a profesorilor secundari din Chişinău.

La sfârşit d. prof. L. T. Boga citeşte următoarele telegrame pe care adunarea le primeşte în aplauze.

Majestăţii Sale Regelui Mihai I
Bucureşti

Membrii corpului didactic secundar din Chişinău, după un an de refugiu, reîntorşi la şcoalele lor scumpe, datorită înţelepciunii Majestăţii Voastre, iscusinţei politice a Conducătorului Statului, Mareşalului Ion Antonescu şi neprecupeţitei jertfe a biruitoarei Oştiri, odată cu omagiile de nețărmurit devotament, vă aduc făgăduinţa pregătirii noui generaţii, demnă de sfânta jertfă a soldatului român desrobitor.

Să trăiţi, Majestate.

Preşedinte, *L. T. Boga*

*

D-lui Mareşal Ion Antonescu
Conducătorul Statului
Bucureşti

Sărutând, la întoarcere, glia desrobită de viteaza Oştire ce aţi dus-o la biruinţă, corpul didactic secundar din Chişinău nu va cunoaşte odihnă pentru creşterea tineretului în spiritul dragostei de Tron şi Ţară, jertfindu-se pentru menţinerea marilor dobândiri pe care înţelepciunea şi vitejia Domniei Voastre le-au asigurat poporului român.

*

D-lui General Radu Rosetti
Ministrul Culturii Naţionale
Bucureşti

Recunoscători pentru înalta misiune ce le-aţi încredinţat-o pe aceste meleaguri, desrobite de vitejia Ostaşului român, membrii corpului didactic secundar din Chişinău vă asigură că vor fi demni de conducătorul Şcoalei de azi, eroul dela Războare, cercetătorul trecutului de slavă ostăşească, îndrumând tineretul pe calea sfintei jertfe pentru Tron, Ţară şi Popor.

*

D-lui General Voiculescu
Guvernatorul Basarabiei
Loco

Membrii corpului didactic secundar din Chişinău, conştienţi de sfânta misiune ce li s'a încredinţat, Vă asigură că vor fi îndrumători de suflete, pentrucă acest suflet al tineretului şcolar să fie întreg dăruit marilor idealuri româneşti.

Adunarea a luat sfârşit într'un cadru de frăţietate şi entuziasm pentru o nouă muncă ce urmează a fi desfăşurată în provincia desrobită.

D-lui NAPOLEON CREŢU
Preşedintele Cercului profesorilor secundari
Bucureşti

*

Membrii corpului didactic secundar, refugiaţi din Basarabia, reîntorşi la căminele lor, datorită jertfei oştirei noastre biruitoare, aduc mulţumiri Cercului în frunte cu preşedintele său, pentru frăţeasca primire şi caldul sprijin dat nouă în zile de restrişte.

La sfârşit s'a ales o comisiune interimară care va studia alcătuirea noului comitet de conducere. Din această comisie fac parte: Pr. Ilie Tocan, ca preşedinte, d. N. Dragomir, Pantelimon Erhan, Petre Usatiuc, V. Matievici, Temistocle Mallenda, D. Nichita, N. Holban, V. Vlah, Gh. Apostol şi E. Muhanov.

Comisiunea a hotărât să ia contact cu autorităţile competente pentru îndeplinirea formalităţilor de constituire legală a asociaţiei, apoi a fixat în linii generale programul de activitate prin desvoltarea secţiei ştiinţifice, economice, organizarea aprovizionării pe baze cooperatiste, ţinerea şezătorilor, etc. etc.

Sergiu C. Roşca

O faptă exemplară a locuitorilor din com. Alcedar, jud. Orhei

Cine a trecut prin satul Alcedar, s'a putut convinge pe deplin de hărnicia, bunătatea şi isteţimea răzeşului de pe malul Nistrului, căci aproape ca în toate satele din această regiune, Alcedarul atrage atenţia călătorului prin frumoasele gospodării, prin limba curat românească a locuitorilor şi mai ales prin acea binevoitoare ospitalitate cu care eşti poftit să guşti din bucate, spre cinstea gospodinei.

Toţi sunt orheeni, aşezaţi la Nistru de Vodă-Ştefan, drept strajă spre împlinirea datoriilor faţă de stăpânire şi de pământul strămoşesc, mândria pe care şi azi în înfăţişarea lor măreaţă mai ales când iţi vorbeşte despre origina satului. Şi dacă în anul trecut a suferit întreaga Basarabie, aceste sate răzeşeşti au fost mai greu încercate. Zeci de răzeşi şi de intelectuali ai Statului au fost deportaţi în Siberia, iar gospodăriile lor ruinate.

Fiecare lucru început are şi sfârşit şi în ziua de 25 Iulie au fost aruncate peste Nistru ultimele rămăşiţe bolşevice din regiunea satului. S'a înfrăţit sângele bravilor noştri luptători, cu acel ce a curs în trecut pentru aceiaşi cauză sfântă şi alcedărenii, drept prinos de recunoştinţă, au adus cu mare cinste trupurile eroilor căzuţi în regiunea satului şi le-au înmormântat la locul de cinste — în curtea bisericii.

Numele lor sunt:

Sergentul Iarcovschi Ion, com. Keleşan Gafencu, jud. Dorohoi, reg. 29, com. 11-a; Damian Const., reg. 29, com. Bivol, jud. Dorohoi; Dincă Ilie, com. Turceşti jud. R.-Vâlcea; Caporal Vătavu Mihai, reg. 7 vânători, jud. Dorohoi.

Dar alcedărenii s'au gândit şi la familiile celor rămaşi şi din iniţiativa profesorului Ion Balaban, fiu al satului, s'a format un comitet din următorii intelectuali şi răzeşi:

Preşedinte, Ion Balaban; învăţător, Teodor Sârbu, T. Capea, Vladimir Sparienoapte, Petru T. Scurtu, Glicheria Harghel, Axente Oloeru, Cosma Miller şi cântăreţ Nicolae Porubin.

În timp de câteva zile, comitetul a reuşit să strângă un vagon de grâu, pentru familiile celor patru căzuţi, luându-şi şi obligaţia de a-l trimite la căminul fiecăruia. Mai mult încă, comitetul, după dorinţa satului şi-a luat sfânta obligaţie ca pe viitor copiii celor căzuţi, pe cari Alcedărenii i-a adoptat ca fii ai satului, să fie anual ajutaţi cu cele necesare. Aşa ştiu răzeşii să cinstească pe eroi! Cinste satului! Onoare şi slavă vouă ce aţi căzut pentru apărarea pământului strămoşesc.

Deschiderea cursurilor şcoalei industriale agricole gr. II din Chişinău

Zilele acestea a avut loc inaugurarea cursurilor Şcoalei de Industrii agricole gr. II din acest oraş, aflată sub conducerea d-lui prof. Dimitrie Cârdu. A asistat întregul corp didactic al şcoalei.

Serviciul divin a fost oficiat de Pr. Luca Dumitrescu, spiritualul Seminarului Teologic, răspunsurile fiind date de corul acestui seminar.

O dovadă despre marea necesitate a existenţei şcoalei respective, este şi aceea că în cl. I. s'au înscris peste 100 elevi, din care cauză va fi nevoe să funcţioneze două clase paralele.

Se predau materii din: Industria laptelui şi derivatelor lactate, industria fructelor, conservelor, tehnologia pieilor şi blănurilor, etc.

Sediul Şcoalei este în str. Mihail Kogălniceanu, No. 39.

Amânarea alegerii episcopilor în Basarabia

Am relatat în coloanele ziarului nostru că alegerea episcopilor destinaţi celor 3 eparhii basarabene urmau să aibă loc în zilele de 18 şi 19 Noembrie, adică, în dimineaţa zilei de 18 Noembrie, alegerea episcopului de Hotin, în după amiaza zilei de 18 Noembrie, alegerea episcopului de Argeş, în dimineaţa de 19 Noembrie, alegerea episcopului de Ismail şi în după amiaza acestei zile, alegerea episcopului pentru eparhia Chişinăului.

În ultimul timp, s'a primit din partea Sfântului Sinod un ordin telegrafic, anunţându-se că aceste alegeri au fost amânate sine die.

Profesorii suplinitori cu capacitate vor primi salariul întreg

Ministerul Culturii Naţionale a avizat Directoratul Învăţământului din Basarabia că potrivit art. 15 din legea învăţământului, profesorii cari suplinesc catedre vacante întregi şi bugetare, vor primi salariul întreg de titulari fără gradaţă.

NOUI NUMIRI DE PERSONAL FISCAL IN BASARABIA ŞI BUCOVINA

Prin deciziunea ministerială No. 627431 din 5 Noembrie 1941, d-nii: Ştefănescu Vasile, actual şef de biurou fără gradaţie, Mărgăritescu V., actual controlor cu o gradaţie, Grupa A/26 tipul 28, Al. Socolovschi, Sârbu Timotei, Scriban Victor, Sandu Ion, Duţescu Gheorghe, Vintilă Gh., Lepădatu Dumitru, Stănculescu Constantin, Barbescu Nicolae, Pop Vasile, Zus Onufrei, Epureanu Emil, Papazian Gronig, Munteanu Coriolan, Hiera Constantin, Onu Vasile, Moldovan Corneliu, Stătescu Grigore, Ciugudeanu Ovidiu şi Zaharia Virgil, controlori fără gradaţie, Grupa A/26 tip 29, au fost trecuţi pe data prezentei deciziuni, în grade echivalente şi anume, al doilea în acela de şef de birou cu o gradaţie, Grupa A/9, tip 28 şi ceilalţi în gradul de şef de biurou fără gradaţie, Grupa A/9, tip 29, înaintându-se toţi pe aceiaşi dată la gradul de şef de secţie fără gradaţie, Grupa A/9, tipul 27, în Serviciul Exterior al Ministerului de Finanţe, în locuri vacante la administraţiile financiare specificate în tabloul de mai jos, care face parte integrantă din prezenta deciziune.

TABLOU

de repartizarea şefilor de biurou şi controlorilor avansaţi la gradul de şef de secţie fără gradaţie

Mărgăritescu Vasile la Directoratul financiar Chişinău; Socolovschi Al. la administraţia financiară Cernăuţi; Sârbu Timotei la administraţia financiară Ilfov; Chioreanu Lazăr la administraţia financiară Tighina; Sandu Ion la administraţia financiară Cetatea-Albă; Duţescu Gh., la administraţia financiară Cernăuţi; Vintilă Gheorghe, la administraţia financiară Hotin; Scriban Victor, la administraţia finanaciară Bălţi; Lepedeanu Dumitru, la administraţia financiară Ismail; Stănculescu Constantin, la administraţia financiară Cetatea-Albă; Bărbescu Nicolae, la administraţia financiară Cernăuţi; Pop Vasile, la directoratul financiar Cernăuţi; Zus Onofrei la directoratul financiar Cernăuţi; Epureanu Emil, la directoratul Financiar Cernăuţi; Papazian Gronig, la directoratul financiar Chişinău; Munteanu Coriolan, la administraţia financiară Orhei; Hiera Constantin, la administraţia financiară Ismil; Onu Vasile la administraţia financiară Storojineţ; Moldovan Corneliu, la directoratul financiar Cernăuţi; Stănescu Grigore, la administraţia financiară Constanţa; Ştefăneanu Vasile, la administraţia financiară Dorohoi; Ciugudeanu Oidiu, la administraţia financiară Bălţi; Zaharia Virgil, la administraţia financiară Constanţa.

DE ZIUA REGELUI MIHAI I

(Urmare din pagina I-a)

pâine dospită și coaptă, inima Neamului.

A stat lângă Rege, la praznic că Măria Sa, toată Țara, toată Românimea. Tot ce s'a grăit și s'a gândit la masa regală, a gândit și a grăit ea. Iar în pocalele pe care lea-u ciocnit cinstiții și fericiții meseni Nația și-a turnat spumoasa ei simțire, limpede, aromată și tare ca o bătrână licoare cotnărească.

Dacă într'o clipă de tăcere, Regele și Mesenii Săi și-ar fi ațintit urechea spre larguri, fără îndoială că ar fi putut auzi în clipa aceea pulsul Neamului întreg concentrat ni una și aceeași undă. Poate așa s'a întâmplat. Poate tocmai n acel moment Rei și a rostit cuvânt de istorie. gele sa ridicat, drept ca un brad,

Fiorul a fost pretutindenesc. Morții și-au deschis ochii și au zâmbit fericiți. Câmpurile, pădurile, apele, munții și păsările au ținut isonul, iar Neamul cânta lin...mclele:țietaoletaolhtaoaoi dăruește și cu crucea ta păzește pre poporul tău"...

Și pe noi, mici cronicari ai acestor clipe mari, învrednicitune-a Domnul să trăim această mărturie și s'o lăsăm sfântă moștenire.

IMPORTANȚA CRIMEEI

(Urmare din pag I-a)

Crimeia, în istorie, a avut o chemare militară, cu caracter defensiv, dintre cele mai subliniate. Probabil, deaceia s'a și numit Crimeia, nume care vine de la „Krim" care, în tătărăște, înseamnă fortăreață.

*

Odată cu importanța strategică pe care a avut-o Crimeia în trecut, starea ei economică, situația ei, au făcut din această peninsulă — până la începutul acestui războiu — unul din sprijinul vechei Rusii și al Rusiei Sovietice. In afară de faptul că țărmurile Crimeii — în general — sunt clima lor foarte dulce și printr'un decor minunat — erau asaltate în fiecare an de o lume de vilegiaturiști și deci foarte productive, țărmurile Crimeei — în general — sunt o comoară fără seamăn prin lacurile lor puțin adânci, deoarece din ele se scoteau cantități uriașe de sare. Lacurile de pe țărmurile Crimeii au înlocuit, în acest spațiu răsăritean, lipsa totală a salinelor și au mai făcut posibil ca în jurul lor să se înfiripe și să se desvolte felurite industrii chimice, bazate pe abondența clorurei de natriu.

Carierele de piatră pe cari le oferă munții Crimeii, au fost și vor rămâne singurele locuri, din Rusia stepelor fără margini, de unde se poate scoate material pentru construcții urbane și pentru căi de comunicație.

Dar dacă țărmurile și munții Crimeii produc venituri însemnate și posibilități de construcție, solul peninsulei are tot ce-i trebue pentru a fi egal de important pentru desvoltarea vieții aci. De pildă, limba de pământ care tinde să lege Crimeea cu Caucazul, în vecinătatea portului pescăresc Kerci, abundă în petrol și în minereuri cari conțin fier, cărbune și sulf. Din cantitatea de 2,7 miliarde tone de minereu, mai mult de 800 milioane tone sunt fier, iar aproape 150 milioane tone sunt cărbuni de cea mai bună calitate.

Cultura tutunului și aceia a fructelor reprezintă venituri cari nu pot fi realizate cu ușurință chiar de țări cari trăesc prin excelență din aceste culturi. Clima Crimeii atingând scăderi de temperatură cel mult până la opt grade, condiționează o calitate de tutun superioară și cantități excesive de fructe. Inainte de războiul mondial, cultura tutunului înregistra până la 3,5 milioane kilograme, iar aceia a fructelor peste 15 milioane, ceeace a ademenit — în timpul regimului comunist — un adevărat puhoi de afaceriști evrei cari au împânat binecuvântata Crimeie.

Cu imensele ei posibilități economice, Crimeia a fost — pe drept cuvânt — un măr al discordiei, veacuri și veacuri.

Propaganda Națională

(Urmare din pagina I-a)

curând — cele două maluri, cele două mentalități, cele două inimi formate în împrejurări cu desăvârșire deosebite.

Inimile nu vor veni ușor, dela sine. Dimpotrivă ele cu greu se vor deslipi de deprinderile cari s'au săpat în ele și au farmecul lor, fie chiar barbar, — din al nostru punct de vedere. Dar e un fapt psihologic. Și acel ce voește să facă prin propagandă și nițică pedagogie poporană, nu va putea neglija faptele de acest soi, fără ca să nu distrugă el însuș opera la care — să credem — că ține.

După cucerirea teritoriilor din jurul Nistrului, trebue să cucerim sufletele populației de acolo. După alungarea rușinoasă a bolșevicilor trufași, ne vine sarcina cu mult mai grea, de a izgoni bolșevismul gândirii, simțirii și faptei din inimile nenorocite a populației dezorientate în toate și peste tot.

Și aci strategia și tactica propagandistică valorează tot atât,—dacă nu și mai mult, — decât pe câmpul de luptă militară.

Greșelile militare duc la jertfe de sânge și viață, dar întărâtă lupta. Greșelile pe câmpul spiritual otrăvesc nu numai sufletele indivizilor atinși de acele greșeli, ci și a tuturor persoanelor cu care sufletele otrăvite vor veni în contact în viața lor de om, iar avântul luptei entuziaste se topește fără urmă...

INFIINȚAREA A TREI MÂNĂSTIRI IN TRANSNISTRIA

Datorită rodnicei activități misionare ce se desfășoară în Transnistria și potrivit dorinței exprese a populației de acolo, zilele acestea vor lua ființă în Moldova dintre Nistru și Bug trei mari mânăstiri de călugări.

Intâia mânăstire se va înființa la Dubăsari, purtând numele de „Sf. Anton" și fiind condusă de starețul Antim Cojocaru.

A doua mânăstire, va fi la Balta, leagănul vestitei mișcări românești condusă de episcopul Inochentie, având hramul „Maicii Domnului" și fiind pusă sub conducerea starețului Ieromonah Zosima.

P. S. Efrem, locțiitor al episcop. Chișinăului, a dat dispoziția ca o parte din călugării dela mânăstirile basarabene să plece acolo, ajutând la reorganizarea vieții monahale și trimițând nouilor locașuri dumnezeești vestmintele și cărțile necesare oficierii slujbelor religioase.

Cea de a treia mânăstire este pe cale de a lua ființă în cel mai scurt timp posibil și este probabil că va fi întemeiată în centrul Odesei, capitala Transnistriei.

Instalarea comisiei interimare a Camerei de Comerț și Industrie din Chișinău

Vineri 7 Noembrie a avut loc constituirea și instalarea comisiei interimare a Camerei de Comerț și Industrie din localitate.

Această comisiune are alcătuirea următoare: d. Const. Moțit, președinte; Vladimir Chiorăscu, Teofil Bolega, Victor Crisii și Vasile Macedon, membri și Onisim Rusu, secretar.

După depunerea jurământului legal, nouii diriguitori ai comerțului și industriei locale si-au luat posturile în primire, începându-și activitatea.

ADUNAREA OBȘTEASCĂ PLEBISCITARĂ

(Urmare din pagina I-a)

Se poate schimba dela jumătatea piesei actorul care a jucat, în aplauzele lumii, primele ei acte? Cine mai dispune în momentul acesta de mijloacele sale și, în același măsură, de încrederea străinătății amice, de sprijinul ei necondiționat?

Pe lângă perfectarea tuturor drepturilor legale de poziția noastră europeană, Mareșalul Ion Antonescu mai reflectează la refacerea Instituțiilor Statului. Nu ne mai este îngăduit să ne îmbătăm de vorbe, să ne înfierbântăm de mituri și să trăim în ficțiuni. Vremea aceasta s'a dus. Viața noastră statală trebueste să se constitue pe realități și să-și creeze o organizare sănătoasă care să stingă orice gust de resmeriță și să așeze pe fiecare la locul lui. Prestigiul din afară, complectat cu structura solidă din lăuntru alcătuesc un bloc ce nu poate fi divizat în felii. Biruitorul glorios al bolșevicilor are despre aceste lucruri o deplină conștiință că viziunea clară, pe care i-o procură resursele sale sufletești, în mistic contact cu sufletul neamului și cu nevoile sale permanente. Mareșalul Antonescu ar fi putut să pășească mai departe, ascultând numai glasul său lăuntric, dar delicateța sufletului său l-a făcut să se oprească la mijlocul drumului și să întrebe și pe ceilalți: „FĂCUT'AM BINE? IMI DAȚI INCEREDEREA SĂ MERG INAINTE?".

Plebiscitul de Duminică va avea să strângă răspunsurile obștei românești, care in total și in parte n'ar putea decât să mulțumească fierbinte Omului care ne-a salvat in atâtea feluri de primejdii mortale și ne-a așezat de pe acuma in vaza lumii drept prețuitoare.

Plebiscitul de mâine nu va fi numai o aprobare și o întărire pe care o vom aduce muncii neșovăitoare a Conducătorului, ci tot odată un examen de maturitate al poporului român. Aceasta este poate cea mai importantă semnificație a plebiscitului.

Căci un popor nu poate să-și câștige stima lumii numai prin acte de bravură pe câmpurile de bătaie sau prin străluciri răzlețe în domeniul intelectual. Un popor trebue să se afirme prin adânca seriozitate a comportării sale, iar între alte condițiuni ale seriozității n'ar putea desigur să lipsească următoarele două: recunoștința față de oamenii mari ai Țării și statornicia atitudinilor. Un popor mobil și schimbăcios nu inspiră încredere nimănuia și poate pierde lesne roadele sforțărilor sale.

Aceste reflecții oneste în preajma plebiscitului nu înseamnă câtuși de puțin că aș avea cea mai mică îndoială asupra rezultatului de Duminică. Știu că răspunsurile Țării vor constitui un formidabil DA, care va stinge în clocotul său uriaș țârâiturile negative, care poate se vor produce, — pe ici pe colo.

Eu sunt convins că fraza „Românul nu piere" nu este o simplă maximă a deșertăciunii, ci un adevăr izvorât din conștiința unui bun simț temeinic, prezent în sufletul nostru românesc și astăzi și poimâine, — și totdeauna.

SEMNIFICAȚIA NAȚIONALĂ A PLEBISCITULUI

Cuvântul d-lui Prof. Horia Hulubei, Rectorul Universității din București

Domnul Mareșal Antonescu a cerut țărei un nou plebiscit, din apelul care îl însoțește se desprinde însemnătatea lui pentru noi toți.

Suntem în situația de a ne pronunța față de o atitudine socială și naționale care pune în cumpănă întreaga problemă a românismului în lumea de mâine.

Gestul nostru va fi impresionant de grav; să-l privim deci deschis și cinstit în față, așa cum ne-a vorbit și Mareșalul.

Lumea întreagă este la o răscruce de timpuri; țara noastră mai este, ca de totdeauna, la o răscruce și de drumuri.

Pentru noi, Românii, zguduirea zilelor ce trăim a luat o formă particular de grea.

O situație geografică neprielnică ne-a obligat de secole să ne cheltuim toată energia în lupta cu imperialismele oarbe și egoiste dela fruntariile noastre. Am rămas un popor sărac în bunuri materiale căci nu am avut vreme să ne ocupăm de ele. A trebuit să ne apărăm sărăcia și neamul — și le-am apărat ca nici un popor altul.

Am rămas, în toate timpurile, unul din cele mai impresionante fenomene de putere și solidaritate de rasă. Ne-am bătut cu pumnii și am mușcat cu dinții, căci nu am avut cu ce să ne fabricăm tunuri, dar nu am părăsit locurile unde destinul ne-a așezat; uniți prin suflet și grai am rămas pe plaiurile noastre după cum Carpații au rămas unde sunt și după cum Dunărea a rămas în aceeaș albie.

Zdruncinul din anul trecut a fost neobișnuit de greu, căci civilizația mecanizată actuală ar fi putut, la un moment dat, să distrugă brutal firul minunatei permanențe românești, cu atât mai mult cu cât în preziua războaielor din urmă, în enervarea și desorientarea generală a lumilor, nereacționând la vreme, am fost surprinși desbinați, nedumeriți și cu valorile noastre sufletești nerevizuite. Am pătimit mult; mândria ne-a fost jignită, Românii adunați cu atâta trudă la un loc, împrăștiați din nou; frați de ai noștri au suferit toate silniciile ce pot fi închipuite.

In interior căutăm soluții noui de viață, încercăm în mod pripit o evoluție socială prea târziu și care, lucru tragic, a adus la desbinări, distrugeri și negări de valori românești, tocmai când focul pârjolea restul lumilor și pe o parte din frații noștri.

A apărut Mareșalul Antonescu, brav, leal și deschis, luându-și pe umeri destinele milenare românești. A privit împrejurările în față ca un soldat și ne-a spus: Judecați și simțiți românește, uniți-vă, cum ați făcut de veacuri și vom reuși.

A înfăptuit ceeace cu toții o știm, iar armata ca de întotdeauna a urmat drumul arătat de șeful ei. Din nou sângele de român a curs generos pentru a ne recâștiga dreptul la viață, și am învins.

Lupta nu s'a terminat însă, căci munții și văile noastre gem. de datorii neîmplinite încă. Lupta nu s'a terminat, căci în vremurile care se înjghebă în dibuirile cari poate vor plăti o vreme în lumea de mâine, Românismul va avea de înfruntat încă asalturi puternice, organizate sistematic și neiertătoare pentru orice slăbiciune a noastră. Ne trebuesc așezări noui care să ne permită să fim tari, dând muncei noastre posibilitatea de a ne apăra neamul.

Aceste așezări noui trebuesc găsite repede și înfăptuite.

Mareșalul Antonescu ni le promite; ca să poată lucra are nevoie de sprijinul moral al nostru și de munca noastră.

Acesta este sensul plebiscitului ce vine.

Poporul român trebue să se afirme printr'o solidaritate integrală, ca expresiune a puterei sale de viață. Nu mai este loc acum pentru nici o năzuință alta, decât aceea a salvării noastre.

Blocul de stâncă a 20 milioane de români, deciși să apere cu orice jertfă ceeace două milenii de istorie a făurit, va arăta lumii întregi, oricare ar fi etapele istoriei în creare sub ochii noștri, că România eternă este pregătită și demnă să-și joace rolul ei de glorie în viitor.

VIZITA ZIARIȘTILOR CROAȚI

Pe ziua de eri, ziariștii croați veniți la noi, au vizitat Capitala, cercetând așezămintele culturale ca și monumentele istorice.

La prânz a avut loc, în restaurantul hotelului Athenée Palace, masa oferită de Ministerul Propagandei.

Au participat d-nii: Gh. Davidescu Ministru Plenipotențiar și Secretar General al Ministerului Afacerilor Străine, Al. Bădăuță, Secretarul General al Ministerului Propagandei Naționale, P. Ilcuș, Directorul Presei, funcționarii superiori din Ministerul Propagandei și primii redactori ai ziarelor din Capitală.

CUVANTAREA D-LUI BADAUȚA

D. Al. Bădăuță, închinând pentru oaspeți a ținut următoarea cuvântare:

In numele D-lui Prof. Mihai Antonescu, Vice-președintele Consiliului de Miniștri și Ministrul Propagandei Naționale, ca și al Presei românești, îngăduiți-ne să vă exprimăm — și cu acest prilej — adânca bucurie pe care o cercăm de a putea saluta în Domniile Voastre pe reprezentanții eminenți ai unei țări prietene, în acelaș timp străduitori cotidieni pentru o prietenie trainică între popoarele noastre: prietenie bazată pe dorința vie de cunoaștere reciprocă, pe stimă, pe dreptate și pe credința că țările noastre sunt pentru totdeauna alături, într'acelaș ideal al unei lumi noi pentru care se duce Lupta de azi.

Studiind în ziarele D-voastre o țară tânără dar cu istorie și tradiții vechi, cum este Croația: Domniile Voastre, Domniilor Colegi, vă integrați în fiecare clipă în acest neîntrerupt front al scrisului zilnic, din care fac parte toți cei prezenți. Legați printr'aceleași rosturi și străduinți, gazetarii alcătuesc nu numai o imensă familie, cum s'a spus de atâtea ori, ci și o uriașă forță constructivă armata albă a Lumii celei noi.

Instrument de cunoaștere și afirmare, de luptă pașnică dar necruțătoare, formă mereu vie prin care un popor se mărturisește și dărue celorlalte, presa deschide și netezește drumul către toate idealurile care constituesc acest strălucitor MAINE al umanității.

Găzduindu-vă astăzi, presa românească și Ministerul Propagandei sunt fericiți nu numai pentrucă vizita D-voastră ne dă prilejul de a vă deschide brațele tuturor adevărurilor românești, cât și pentrucă această călătorie a D-voastră la noi înlesnește să ne primim prietenii, aproape în acelaș timp cu Eroii care ne vin dela Odesa; cum și, deopotrivă, pentrucă, tot în timpul șederii D-voastră printre noi, veți avea ocazia să cunoașteți, în mărturisirea plebiscitară de Duminică, un popor care se dăruia fără rezervă Regelui și Conducătorului său: simbol al nouilor destine eroice românești.

Cu aceste sentimente, întărite de convingerea că marile bucurii ale unei națiuni sunt în egală măsură ale tuturor celor cari îi sunt alături, ridic paharul meu: pentru Statul Croat, pentru Poglavnicul Dr. Ante Pavelici și pentru Viitorul său în noua Europă, ca și pentru presa croată și pentru trainica prietenie dintre țările noastre.

RASPUNSUL D-LUI BOGDAN

A răspuns d. Bogdan, reprezentantul Ministerului Propagandei Croat și conducătorul grupului ziariștilor croați, spunând următoarele:

In calitatea mea de membru al grupului ziariștilor croați, care vine pentru prima oară în România, îmi revine onoarea cu totul deosebită de a putea saluta în numele camarazilor mei, pe reprezentanții Guvernului român precum și pe colegii din presa română.

Cunoaștem înalta misiune pe care Națiunea română o îndeplinește, azi ca și în trecut, în această parte a Europei răsăritene, unde ea veghează la avant-postul civilizației.

Acelaș tribut de sânge vărsat pentru civilizație și ordine leagă printr'o soartă comună popoarele noastre în noua orânduire europeană. Avem fericirea de a fi martori, azi, la gloria ce sfințește stindardele românne conduse de Mareșalul Antonsca spre un destin înalt.

Ridicând paharul meu pentru prietenia și înțelegerea româno-croată, sunt convins că urările mele nu se fondează numai pe considerații sentimentale dar mai ales pe realități istorice și politice care, pe zi ce trece, se vădesc tot mai temeinice.

Trăiască România!

Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai!

Trăiască Mareșalul Antonescu!

Aseară a avut loc masa oferită de către Ministerul Propagandei Naționale la restaurantul Continental, iar azi grupul oaspeților vor asista la parada militară ce va avea loc cu prilejul primirei în Capitală a eroilor ce au luptat în Basarabia, Transnistria și Odesa.

LA INTOARCEREA EROILOR

(Urmare din pagina I-a)

continuau biruitori prin Transnistria eliberată marșul spre inima marelui imperiu moscovit. Mai aveau de îndeplinit ultima misiune: nimicirea bolșevismului păgân și aruncarea la depărtări de mii de kilometri, a primejdiilor cari au amenințat, veacuri după veacuri, liniștea și siguranța țării Românești.

Sunt vii în sufletele tuturora biruințele strălucite câștigate de ostașii noștri în această uriașă încleștare războinică. Și vii vor rămânea de-apururi în istoria și'n amintirea neamului.

Gloria lor cinstește și înalță neamul românesc; jertfa lor îi consolidează dreptul la viață și independență și-i croește drum strălucitor spre viitorul de mari înfăptuiri la care aspiră.

Mulți dintre cei plecați acum patru luni, nu s'au mai întors însă. Aceștia au rămas acolo, în pământul care le-a primit jertfa. Sub brazda umedă a mormintelor încă proaspete, trupurile celor căzuți se odihnesc în pacea mângâietoare pe care o dă împlinirea, fără sovăire, a datoriei.

Dar sufletele lor mereu treze, nu s'au deslipit nici o clipă de lângă cei rămași să ducă mai departe marșul desrobitor, în care cu toții au pornit. Călăuzindu-le pașii în vâltoarea amețitoare a câmpului de bătae, sufletele eroilor căzuți au luminat acum poteca sărbătorească pe care s'au întors biruitorii.

Da, ei au fost prezenți la întoarcere!

Au fost prezenți în sufletul ostașului care n'a mai simțit alături brațul frățesc al camaradului cu care a pornit să înfrunte stihiile războiului, au fost prezenți în lacrimile arzătoare ale miilor de părinți, ale miilor de neveste și copii, cari au așteptat zadarnic să vadă în mândra coloană a biruitorilor icoana dragă a celui plecat cu luni în urmă; au fost prezenți în fluturarea falnică a drapelelor înobilate de spiritul nemuritor al eroilor căzuți pentru gloria lor; au fost prezenți în sufletul unei națiuni întregi, în sufletul care s'a aplecat înfiorat înaintea biruitorilor falnici ca să cinstească prin ei pe cei cari n'au avut parte să vadă măreața sărbătoare a biruinței pentru care s'au jertfit.

Slavă marilor morți!

Glorie biruitorilor!

UN EROU DELA ODESA DONEAZĂ SOLDA FAMILIILOR MOBILIZAȚILOR SĂRACI

Sergentul Rafailă N. Dumitru, care se află rănit în Spitalul Militar Craiova, a renunțat la solda ce i se cuvine dela 1 August 1941 și în viitor cât va fi mobilizat pentru a fi distribuite familiilor mobilizaților săraci.

Pentru fapta lui lăudabilă a fost citat prin ordin de zi pe Armată, iar Ministerul Apărării Naționale îi aduce mulțumiri pe această cale pentru înaltele sentimente patriotice.

INFORMAȚIUNI

Pentru servicii aduse României, servind în acelaș timp și patria sa, M. S. Regele a binevoit să acorde d-lui Baron von Killinger, ministrul Germaniei la București, cordonul ordinului „Steaua României" (cl. I).

In ziua de 7 Noembrie, d. prof. Mihai Antonescu a primit în audiență pe d. Renato Bova Scoppa, Ministrul Italiei la București.

Curtea Marțială din Chișinău și-a declinat competința în favoarea instanțelor civile în procesul lui Tonu Spiridon, din com. Bardav, jud. Lăpușna, acuzat că la 28 Iunie 1940, în timpul retragerii trupelor române a jefuit pe șoseaua Chișinău-Hâncești, pe un sătean căruia i-a furat căruța cu 2 cai.

Aceeași Cute, și-a declinat competința în favoarea instanțelor civile în procesul Mariei Mihail Dumbravă, de profesiune lingereasă, domiciliată în Chișinău, str. Alexandru Cotruță, 3.

Numita, în calitate de agentă a N. K. V. D.-ului din Chișinău, a reclamat pe T. Z. Dumbravă, fost funcționar la Casa Asigurărilor Sociale, denunțându-l că la o petrecere a declarat că nu pleacă în România până ce nu va împușca 10 comuniști.

Pentru aceste imputațiuni, denunțatul a fost anchetat și maltratat grav de către agenții N. K. V. D.-iști.

Invinuita Maria Dumbravă a denunțat în acelaș sens și pe locuitorul Vasile Chiperiță.

Parchetul Lăpușna a trimis în judecată pe fotograful Boldescu Andrei, din Chișinău, str. Carol Schmidt, 144, fiind reclamat de d-na Claudia Sevazudsky că la plecarea ei în România i-a încredințat spre păstrare diferite obiecte casnice pe cari, pârâtul le-a înstrăinat în favoarea lui.

Urmare la comunicatul Marelui Stat Major Nr. 21 din 18 Iunie 1941, se face cunoscut că tinerii cu termen redus care au satisfăcut serviciul militar și se reîncorporează cu contingentul 1942, pentru a fi trimiși la școlile de ofițeri de rezervă, se consideră concetrați pe tot timpul cât vor fi menținuți sub arme.

In consecință, pe tot acest timp ei vor avea drepturile prevăzute de Decretul-Lege Nr. 2.167/941 și Instrucțiunile Ministeriale Nr. 42.900/941.

● *In urma propunerii Primăriei Municipiului București, Guvernul a aprobat ca, începând dela 8 Noembrie:*

Șoseaua Kiseleff să poarte numele B-dul Regele Mihai I;

Șoseaua Jianu, dela Piața Victoriei până la B-dul Mareșal Presan, să poarte numele: B-dul Mareșal Antonescu.

Piața Jianu să poarte numele: Piața Adolf Hitler;

Piața Romană să poarte numele: Piața Benito Mussolini.

Iar Strada Școalei de Războí să poarte numele: B-dul General Ioanițiu.

● **Constatându-se că diferite persoane îmbracă uniforma militară și se prezintă la anumite instituții sau magazine, în numele armatei, ca să facă diferite cumpărături fără să aibe astfel de însărcinări, d. Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, a dat dispoziția ca abuzurile de acest fel să fie aspru sancționate, iar unitățile militare, care își fac aprovizionările depe piață să libereze autorizații speciale ofițerilor sau gradelor inferioare, însărcinate cu aceste cumpărături.**

ANIVERSAREA ONOMASTICEI M. S. REGELUI LA CHIŞINĂU

Azi dimineaţă s'au desfăşurat serbări solemne în toate şcoalele primare şi secundare din localitate cu prilejul aniversării zilei onomastice a M. S. Regelui Mihai I.

La şcoalele primare, directorii, iar la şcoalele secundare profesorii de specialitate, au ţinut conferinţe, vorbind despre viaţa şi activitatea domnească a Suveranului Desrobitor.

Cele mai reuşite serbări s'au dat la: Liceul Comercial de băeţi, Şcoala normală de învăţători, Liceul „Regina Maria" de fete şi la Liceul „Alecu Russo" de băeţi.

A asistat la aceste manifestaţiuni patriotice un foarte numeros public, fapt care a dovedit cât este de dornic poporul basarabean să se încadreze în ritmul nouei vieţi româneşti în Moldova dintre Prut şi Nistru.

Serbările au fost precedate de un serviciu divin oficiat la toate bisericile şi capelele din localitate.

Slujba religioasă dela Catedrală a fost oficiată de către P. S. Episcop Efrem, asistat de un sobor de preoţi şi în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor civile şi militare din Capitala Basarabiei.

Dările de seamă amănunţite le publicăm în numărul nostru de mâine.

CONTRIBUŢIA SOC. DE TELEFOANE LA IMPRUMUTUL REINTREGIRII

Scrisoarea trimisă d-lui Mareşal Antonescu

Domnul Mareşal Antonescu a primit următoarea scrisoare din partea conducerii Societăţii Anonime Române de Telefoane:

DOMNULE MAREŞAL,

Din iniţiativa Domniei Voastre, Societatea noastră la începutul acestui an a fost românizată în întregime.

Marea conducere superioară s'a străduit ca această întreprindere, de o importanţă covârşitoare, să răspundă cu toate puterile sale la grelele misiuni ce evenimentele i le-au impus şi astfel a asigurat în timpuri critice serviciul pentru armata română şi armata germană, a executat peste obligaţiunile sale contractuale lucrările pur militare a căror valoare întrece Lei 200.000.000,—, a cedat două treimi din lucrătorii ei specialişti cari încadraţi cu ingineri ai ei şi pe spezele ei, constituiesc un batalion de telefonie la dispoziţia exclusivă a Armatei, noi rămânând să asigurăm întreţinerea şi exploatarea reţelei din întreaga ţară numai cu o treime din această categorie de personal.

La apelul Guvernului, am subscris Lei 100.000.000,— pentru Imprumutul Reintregirii.

Acum, când lupta este pe sfârşite, datoria tuturor este ajutorarea celor ce s'au jertfit pe câmpul de bătae şi în primul rând al invalizilor.

Consiliul nostru de Administraţie, în şedinţa sa din 9 Octombrie 1941, a decis să contribuim cu suma de: Lei 50.000.000,— la înfiinţarea unei fundaţiuni a mutilaţilor de război.

Incredinţaţi, Domnule Mareşal, că în dragostea ce purtaţi acestor eroi ai neamului, sunteţi singurul a putea împlini cât mai curând această operă, ne-am îngăduit a pune la dispoziţia Domniei Voastre donaţiunea noastră, care desigur va fi mărită prin contribuţia tuturora.

Alte treizeci de milioane vor fi distribuite de către Societatea noastră pentru ajutorarea acelor aşezăminte de binefacere.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Mareşal, încredinţarea profundului nostru respect.

SOCIETATEA ANONIMA ROMANA DE TELEFOANE

Preşedinte, (ss) General M. IGNAT

Vice-Preşedinte, (ss) N. CARANFIL"

Răspunsul d-lui Mareşal Antonescu:

„Domnule Preşedinte,

Vă rog să primiţi Dvs. şi să transmiteţi, conducerii superioare a Societăţii Române de Telefoane, încredinţarea întregei mele preţuiri pentru hotărîrea patriotică de a contribui cu suma de 50.000.000 lei la înfiinţarea unei fundaţiuni a mutilaţilor de războiu. Ca o mărturie a recunoaşterii serviciilor excepţionale şi a contribuţiunilor de istorică importanţă, aduse de Societatea Română de Telefoane la pregătirea şi la purtarea războiului sfânt al reintregirii, am decis ca această însemnată danie să constitue fondul iniţial pentru construcţia unui Palat al Invalizilor prin care Patria va cinsti jertfa fiilor ei buni.

Banii s'au depus la CEC, iar dobânda se va capitaliza, până când întreaga sumă va fi întrebuinţată pentru clădirea Palatului Invalizilor, proectat.

Pentru înţelegerea pilduitoare a nevoilor Ţării şi ale oştirii, precum şi pentru tot ce cu o caldă simţire patriotică a săvârşit în vederea operei de rezidire naţională, aduc Societăţii Române de Telefoane, conducătorilor şi personalului ei de toate categoriile şi de toate gradele, recunoscătoarele mulţumiri ale Patriei şi ale mele.

Primiţi, vă rog, asigurarea distinsei mei consideraţiuni.

ION ANTONESCU

Mareşal al României şi Conducătorul Statului

COMUNIŞTI EVREI ŞI UNGURI DIN BUCUREŞTI CONDAMNAŢI LA MOARTE ŞI EXECUTAŢI

Ei erau însărcinaţi de partidul comunist să provoace acte de sabotaj în România

In noaptea de 2 Noembrie a. c., au fost arestaţi următorii comunişti care pregăteau acte de sabotaj:

1. *Paneth Francisc*, de profesie inginer chimist şi soţia sa *Paneth Lili*, ambii de origină etnică evrei, însărcinaţi de partidul comunist cu prepararea mijloacelor de explozie şi incendiere.

2. *Naghy Elisabeta*, lucrătoare, de origină etnică maghiară, desemnată de partidul comunist ca depozitară a materialului preparat şi distribuitoarea lui.

3. *Moses Francisc*, chimist, de origină etnică evreu, care procura substanţele necesare fabricării explosibilului.

4. *Kornhauser Adalbert*, medic, de origină etnică evreu, lucra împreună cu inginerul chimist Paneth Francisc la prepararea materialului incendiar.

5. *Iosipovici Ada*, zisă Marinescu, chimistă, de origină etnică evreică, colportoarea materialului explosibil.

Judecaţi de Curtea Marţială a Comandamentului Militar al Capitalei, au fost condamnaţi la moarte în ziua de 5 Noembrie a. c., şi executaţi în ziua de 7 Noembrie a. c.

2 oameni omorâţi de o grenadă

Feciorii fierarului Sângă Vasile din Chişinău, str. Petru Rareş, 53, anume Teodor şi Ion, au găsit printre ruinile oraşului o grenadă.

Crezând că-i o lanternă, au dus-o acasă şi au început să o demonteze, ca „să-i scoată bateria"...

Grenada a explodat, omorând pe loc pe cei doi tineri neprevăzători.

Nu atingeţi armamentul găsit pe străzi la oraşe, la sate sau pe câmp, ci anunţaţi mai bine autorităţile cele mai apropiate.

UN IMPORTANT CONSILIU DE APROVIZIONARE PREZIDAT DE D. MAREŞAL ANTONESCU

Aprovizionarea Capitalei este asigurată

Joi 6 Noembrie crt., s'a ţinut un Consiliu de Aprovizionare sub preşedinţia d-lui Mareşal Ion Antonescu, la care au participat d-nii: prof. Mihai Antonescu, vice-preşedintele Consiliului de Miniştri; general D. Popescu, ministrul afacerilor interne; I. Marinescu, ministrul economiei naţionale; general C. Pantazi, subsecretar de stat la Ministerul Apărării Naţionale, pentru armata de uscat; d. D. Negel, subsecretar de stat al aprovizionării; general Rodrig Modreanu, primarul general al Capitalei; general C. Constantin, secretar general al Subsecretariatului de Stat al Inzestrării Armatei; G. Minescu, directorul general al I. N. C. O. O. P.-ului; colonel C. Sireteanu, directorul intendenţei; colonel D. Teohari, ajutor de primar al Capitalei.

1. D. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a dat dispoziţiunile necesare, referitoare la colectarea prin I. N. C. O. O. P. a cantităţilor de cereale disponibile în Basarabia şi Bucovina de Nord şi a celor trimise de guvernământul din Transnistria şi la cumpărarea şi repatizarea vitelor, porcilor, păsărilor şi ouălor, ce depăşesc nevoile de consum ale provinciilor desrobite, şi care vor fi trimise de guvernământul transnistrian, prin delegaţii Primăriei Capitalei.

2. D. Mareşal Antonescu a ordonat să se ia din vreme măsuri pentru uscarea şi buna conservare a porumbului din noua recoltă.

3. D. G. Minescu, director general al I. N. C. O. O. P.-ului a făcut cunoscut Consiliului situaţia aprovizionării cu peşte proaspăt şi în special sărat, arătând măsurile care au fost luate prin I. N. C. O. O. P., prin P. A. R. I. D., şi prin întreprinderile particulare, pentru a se asigura o îndestulătoare aprovizionare a Capitalei şi celorlalte centre de consumaţie, pe tot timpul iernii.

4. In urma rapoartelor, care s'au făcut, s'a constatat că piaţa Capitalei este aprovizionată din belşug cu cartofi. De aceea, populaţia este înştiinţată şi pe această cale că trebue să-şi facă de pe acum toată aprovizionarea necesară pentru iarnă, cunoscând că transporturile de cartofi spre Capitală nu vor putea continua încă decât maximum la 10 zile din cauza vremii.

Românii din Crimeia

Telegramele ne vestesc în fiecare zi noutăţi din ce în ce mai îmbucurătoare. Armatele aliate germano-române, după cucerirea Capitalei peninsulei dela nordul Mării Negre — **Simferopol**, precum şi a oraşului **Theodosia**, nu mai are de făcut altceva decât să procedeze la curăţirea terenului de resturile hoardelor staliniste, ce se retrag în debandadă.

Sevastopolul, se spune că ar fi minat, semn că inamicul nu mai are nici o speranţă de rezistenţă, dar pentru a-şi dovedi că a stăpânit pe acolo înţelege să lase şi urme cari să arate progresul şi civilizaţia comunistă nu numai în timp de pace dar şi în timp de răsboiu. Căci pe unde au trecut năvălitorii dela răsărit în retragere n'a rămas decât scrum, jale, oftat şi cetăţeni cari nu numai că n'au adăposturi, dar sunt lipsiţi absolut şi de cele mai elementare lucruri de prima necesitate: apa, lumina şi chiar hrana...

Din ziua însă de când cele două oştiri: a Führerului Adolf Hitler şi a Mareşalului Ion Antonescu s'au înfrăţit în luptă, românimea a răsuflat uşor.

Mai întâiu **Basarabia** cu **Bucovina** apoi **Transnistria** — unde eroismul ostaşului Român s'a ridicat până pe culmi de glorie şi a înscris în istorie o pagină ce va fi cântată de generaţii peste veacuri.

Şi după ce ne-au desrobit pământurile româneşti până la Bug, a venit rândul fraţilor transnistrieni, aruncaţi de vitregia soartei peste **Bug**, peste **Nipru**, **Bazinul Donului**, **Crimeia**, etc.

Crimeia! Acolo unde doina ciobanului ardelean cu oiţele lui, se îmbină cu feeria ţinutului de pe malurile mării. Fraţii cari înveselesc cu turmele lor stepa ţinutului Crimeiei, locul de odihnă a ţarilor pe timp de vară.

Crimeia! Acolo unde este **Livadia**, loc istoric pentru începuturile noastre de afirmare ca popor independent. Pământ pe care marele patriot Român Ion Brătianu a învins cerbicia unui ministru rus, sfidător la adresa noastră până la obrăsnicie.

Pe acelaş loc, astăzi bravul ostaş Român, înfrăţit până la moarte cu invincibilul ostaş german, îngenunchiază nemernicia unei gloate, în care s'a revărsat ca o moştenire gândul de stăpânire de neamuri, călcând în picioare şi cel mai bun simţ sau tact diplomatic.

Căci dacă Petru cel Mare a reformat Rusia, scuturând de pe umerii cetăţenilor hainele lungi până'n pământ şi i-a pus să-şi radă bărbile după moda nemţească, sufletul le-a rămas tot închis, ca o reminiscenţă de cultură asiatică.

Şi pe măsură ce un mit, încarnat până la nebunie în golatele lui Stalin, se prăbuşeşte, vin pe urmele lor isbăvitorii pentru a restaura adevărul, credinţa şi civilizaţia adevărată...

... In momentele de faţă nu-mi vine în minte decât figura bietului prizonier Român, de loc din Crimeia, întâlnit la întâmplare în luna August în Tiraspol. Bietul om nu-şi uitase graiul românesc, iar caracterul ardelenesc îl deosebea de toţi Românii de pe Nistru. Era tăcut şi dezorientat. Am căutat să-l consolez, iar bunătatea d-lui comandant al garnizoanei din Tiraspol i-a redat toată tăria şi nădejdea unui viitor mai bun.

— **„Bine băiete, spuse d. general. Te iau la unitatea mea pentrucă am oi şi am nevoie de un cetăţean care ştie să facă brânzeturi, caş măi băiete ca la voi în Crâm! Iar când vom lua şi Crâmul, îţi vom aduce aici nevasta şi copiii".**

L-am văzut lăcrămând de bucurie. Dar mă gândesc acuma ce simte el în sufletul lui când ştie că pe păticica de pământ pe care s'a născut şi-şi are familia, fâlfâie tot drapelul românesc.

Mare e Dumnezeu! Cu încetul îi vom avea adunaţi pe toţi fraţii, căci greu e să fii departe de ai tăi.

Dar fapta d-lui comandant al garnizoanei Tiraspol, n'o putem trece cu vederea, căci ea se încadrează în şirul atâtor lucruri frumoase de cari au dat dovadă toţi ostaşii ţării, faţă de **Românii Transnistrieni**.

Mai mult ca atât. Credinţa unui comandant de oştire astăzi o vedem realizată. Am luat şi Crâmul, iar cu aceasta se sfârşeşte încă un capitol al suferinţelor fraţilor dela răsărit de Nistru, căci până astăzi sunt isbăviţi Românii din Transnistria, de peste Bug, de peste Nipru, dela Don şi din Crimeia.

Pe când oare cei din Caucaz, Turchestan şi Siberia?

Paul Şt. Iliin

ZIARIŞTI SPANIOLI AU VIZITAT CHIŞINĂUL, TIGHINA, TIRASPOL ŞI ODESA

In continuarea călătoriei de studii pe care o fac în ţara noastră ziariştii spanioli au vizitat Chişinăul, Tighina, Tiraspolul şi Odesa.

La Chişinău oaspeţii au fost primiţi de către d. colonel Dobjanski, Primarul Oraşului, care a condus grupul ziariştilor în cartierele devastate de bolşevici şi la edificiile publice, uzinele, depoul de tramvae, etc., care sunt în reconstrucţie şi care în scurtă vreme vor funcţiona normal.

Atât devastările sălbatice, cât şi munca organizată şi intensă a autorităţilor noastre, pentru reclădirea Chişinăului, au impresionat în mod deosebit pe oaspeţi.

După un dejun intinm, oferit de primăria oraşului şi care a decurs într'o atmosferă de o deosebită cordialitate, oaspeţii au plecat la Tighina, unde au fost întâmpinaţi de d. maior Flăcoianu, primarul oraşului. Cu maşini puse la dispoziţie de autorităţile militare, oaspeţii au vizitat oraşul şi Cetatea Tighinei, admirând în deosebi munca donerilor noştri pentru construirea podului „Mareşal Antonescu" ce traversează Nistrul.

Dela Tighina, ziariştii spanioli s'au îndreptat la Tiraspol, unde au fost întâmpinaţi de d. Gheorghiu, în numele d-lui guvernator, Prof. Alexianu.

Oaspeţii au luat masa la popota ofiţerilor şi au fost găzduiţi în clădirea spitalului militar, în condiţii de campanie excelente.

In cursul zilei de Joi, după ce au vizitat edificiile mai importante din Tiraspol şi s'au informat asupra stărilor de lucruri de sub dominaţia bolşevică, oaspeţii au plecat spre Odesa, înapoindu-se seara în Capitală.

Călătoria s'a făcut cu avionul în cele mai bune condiţiuni, mulţumită solicitudinei şi grijei pe care a depus-o Directorul General al Soc. „Lares", d. Popa, un mare susţinător al propagandei româneşti.

Cu această ocazie trebue subliniat şi meritul excelenţilor piloţi Negoiţă, Rădulescu, Bogdan şi Cristescu, care au făcut tot ce le-a fost posibil, pentru ca sborul cu avionul să dea posibilitatea oaspeţilor să vadă cât mai de aproape toate locurile de glorie, unde s'au desfăşurat luptele bravelor noastre armate.

Joi după amiază grupul ziariştilor spanioli, însoţiţi de d-nii Aron Cotruş, Titu Mihăilescu şi George Sel. nescu din Direcţia Presei, s'au înapoiat în Capitală.

In cursul zilei de eri, oaspeţii au vizitat spitalul militar 303, de sub conducerea d-lui prof. Dr. Manolescu-Strunga, care a dat toate explicaţiile necesare vizitatorilor. Rând pe rând au văzut sălile de operaţii, de pansamente, de deparazitare, pavilioanele cu ofiţerii răniţi şi pazililoanele trunei.

După amiază, ziariştii spanioli, au cercetat cu o deosebită atenţie colecţia de pictură a d-lui Zambaccian.

Tot eri, d. La Orden Miracle, redactorul principal al ziarului „YA" a fost primit în audienţă de I. P. S. S. Nicodem, Patriarh al României.

Astăzi, oaspeţii vor asista la marea paradă a Victoriei, urmând să plece apoi în Ardeal.

MAJESTATEA SA REGELE A VIZITAT UZINELE PHILIPS DIN CAPITALĂ

Eri dimineaţă, Majestatea Sa Regele a vizitat timp de o oră uzinele Philips — singura fabrică de radio din ţară, pentru fabricaţiunea aparatelor de radio, piese şi lămpi de radio şi piese metalice, din strada Baicului 92-98.

Majestatea Sa Regele şi suita, a sosit la fabrică la orele 10.30, unde a fost întâmpinat de către d. L. Schmit, administratorul-delegat al Societăţii Philips, d-nii directori G. Roiu şi Alexandru Moscu, N. Diamandescu din Consiliul de administraţie, Radu Abramescu administratorul fabricei, inginerul Ferester precum şi de personalul superior technic şi administrativ.

Suveranul a fost condus de către d. administrator delegat L. Smit, inginerul Ferester şi d. Alex. Moscu cari au dat Inaltului vizitator explicaţiile necesare.

Majestatea Sa Regele a vizitat rând pe rând:

Secţia metalică în care se fabrică toate piesele metalice necesare aparatelor de radio şi unde se pot executa piese metalice de mare precizie pentru armată şi eventual alte industrii. In această secţie sunt executate deasemenea toate matriţele necesare executării pieselor;

Secţia de aparate de radio în care aparatele de radio sunt fabricate la bandă rulantă, lucrul fiind sistematizat şi repartizat între lucrători cu multă îngrijire;

Secţia pentru fabricarea transformatorilor de alimentare şi eşire;

Secţia pentru fabricarea vorbitoarelor, deasemeni la bandă rulantă;

Secţia pentru lămpi de radio complet instalată şi

Secţia pentru fabricarea condensatorilor variabili (în curs de instalare).

Suveranul a urmărit timp de o oră cu o excepţională atenţie modul în care se lucrează în aceste uzine moderne, cerând explicaţiuni amănunţite. S'a arătat principiul care călăuzeşte fabrica Philips, de a se fabrica astăzi cât mai multe piese în ţară cu materii prime din ţară şi cu lucrători români. Deasemen s'a arătat Suveranului că în perioadele în care fabrica nu lucrează cu maximum de randament, inginerii fabricei ţin cursuri teoretice şi practice pentru formarea contra-maeştrilor, lucrătorilor şi ucenicilor români. Astfel s'a ajuns azi ca aproape unanimitatea muncitorilor din această fabrică să fie toţi dintre foştii ucenici ai fabricei. Şi toţi români.

Au fost vizitate apoi celelalte instalaţiuni ale fabricei. Fabrica are cantină, unde lucrătorii iau masa în condiţiuni pe cât de higienice pe atât de favorabile, diferenţa de preţ între costul mesei şi preţul plătit de lucrător sau funcţionar fiind suportată de fabrică.

Uzina vizitată are o suprafaţă clădită de 4000 m. pătraţi şi este situată pe un teren care totalizează 28.000 m. pătraţi.

Construită în anul 1939 fabrica Philips a fost terminată în toamna aceluiaş an. In proect fabrica avea patru etaje cu o producţie mult mai mare, urmând a face export cu produsele fabricei. Acest proect nu a putut fi realizat decât în parte, urmând ca la prima conjunctură favorabilă să fie realizat integral.

Vizita Majestăţii Sale Regelui a luat sfârşit la orele 11.30.

CONFERINŢA ADMINISTRATIVĂ DELA ODESA

Miercuri 5 c. a sosit la Odesa, venind cu trenul dela Tiraspol, d. profesor Gh. Alexianu — guvernatorul civil al comandamentului militar al Transnistriei. In gara Centrală, d-sa a fost întâmpinat de autorităţile din localitate în frunte cu d. Gherman Pântea primarul Odesei.

D. guvernator a vizitat toate stabilimentele edilitare şi principalele întreprinderi care urmează a fi repuse în funcţiune; după amiază, la orele 16 s'a ţinut o conferinţă cu toţi şefii autorităţilor militare şi civile, în cursul căreia d. guvernator a înfăţişat problemele că trebuesc rezolvate cât mai grabnic pentru a se reda Odesei, întreaga ei viaţă şi posibilităţi de desvoltare în viitor printr'o coordonare a tuturor eforturilor şi bunăvoinţelor. Este necesar, a spus d-sa o cât mai strânsă colaborare şi competenţă spre a se putea obţine rezultatele muncii pe care ţara le aşteaptă dela noi toţi; numai lucrând rodnic şi într'o deplină frăţie vom putea împlini voinţa acelora cari şi-au jertfit viaţa pentru patrie.

Şefii autorităţilor au prezentat rapoarte şi situaţii în legătură cu sistemul de alimentare a oraşului, măsurile de ordine şi siguranţă, transportul pe căile ferate şi şosele, starea sanitară, procurarea carburanţilor, etc...

D. guvernator a dat o serie de îndrumări practice pentru a se normaliza cât mai repede viaţa oraşului.

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că la 15 Noembrie se deschide la Chişinău o şcoală de supraveghetori de şantiere.

Condiţiunile de admitere sunt:

Candidaţii trebue să fie cetăţeni români, cu vârsta între 18—30 ani, să fie absolvenţi ai cursului superior de liceu sau ai şcoalei inferioare de meserii, practicieni cu cel puţin cursul primar la bază şi cu o practică efectivă pe şantier de cel puţin 3 ani sau să fie absolvenţi ai şcoalei de ucenici cari să fi urmat cursul de perfecţionare.

Practica de şantier se dovedeşte cu un certificat eliberat de orice instituţie publică fie de către antreprenori, membri ai colegiului inginerilor.

Invăţământul este gratuit şi are o durată de 2 ani.

Elevii meritoşi şi săraci vor căpăta burse sau ajutoare.

Inscrierile se primesc la Directoratul Lucrărilor Publice şi al Comunicaţiilor din Basarabia Chişinău, Str. Carol I Nr. 22.

Director, (ss) *P. Gheţu*.

Secretar, (ss) *V. Ivaşkevici*

ULTIMA ORA

O nouă catastrofă în apele japoneze

TOKIO, 7 (Rador).— Corespondentul Agenţiei D. N. B. comunică:

O nouă catastrofă s'a produs în apele japoneze.

Vaporul „Takuyen Maru", cu o deplasare de 5.327 de tone, s'a scufundat din motive necunoscute încă, în largul capului Kamoi, în apropierea coastei occidentale dela Mhokkaido.

Din echipă au putut fi salvaţi numai 17 cadavre, printre care se află şi cadavrul căpitanului vaporului.

Nu se ştie nimic de soarta unui număr de 5 marinari care sunt lipsă la apel.

Populaţia sovietică fuge în Siberia

Exodul a luat aspecte de panică. Scene de disperare in gările Uralilor

HELSINKI, 7 (Rador).— Corespondentul agenţiei DNB, transmite:

„Hufvudstadbladet" zugrăveşte un tablou al situaţiei masselor sovietice cari fug mai ales in direcţia Kazakistanului şi a Siberiei. Trenurile sunt asaltate de către refugiaţi, scrie ziarul. Scene de disperare se desfăşoară in staţiile liniei de cale ferată a Uralilor. Mortalitatea bătrânilor şi a copiilor este foarte mare din cauza lipsurilor. Evacuarea populaţiei a luat aspectul unei panice.

Ziarul atrage atenţiunea asupra faptului că din cauza acestei invaziuni de refugiaţi, situaţia aprovizionărilor in Siberia devine foarte grea.

Operaţiunile militare italiene în Africa

ROMA, 7 (Rador). — Iată comunicatul Marelui Cartier General al forţelor armate italiene No. 523:

In noaptea de 6 spre 7 Noembrie avioane inamice au zburat asupra câtorva zone din Sicilia şi Campania. Au fost aruncate câteva bombe în câteva localităţi, fără a fi cauzate pierderi omeneşti; pagubele sunt mici.

Victimile incursiunii aeriene asupra oraşului Augusta, citate în comunicatul de eri, se ridică la cifra de 10 iar avioanele doborâte în cursul zilei de tirul eficace al bateriilor antieriene locale, sunt în număr de trei.

In Africa de Nord, pe frontul Tobruk şi Sollum, activitate deosebit de intensă a artileriei.

Avioane britanice au efectuat raiduri şi au aruncat bombe pe teritoriul oraşelor Benghazi şi Tripoli. Unul din avioanele inamice a fost doborît de avioanele noastre de vânătoare, iar al doilea a fost doborît de apărarea antiaeriană.

In Africa Orientală, încercările de infiltrări ale inamicului pe diferitele fronturi dela Gendar, au fost pretutindeni împiedecate de trupele noastre.

După ştirile primite ulterior cu privire la acţiunea torpilorului nostru citată în comunicatul precedent, au fost doborîte trei avioane în loc de două.

Sovietele îşi scufundă flota din Marea Neagră

BELGRAD, 8 (Tel. part.) — Din Ankara se anunţă că faţă de situaţia tot mai disperată în care se află flota sovietică din Marea Neagră, amiralul Kuznetzov, şeful marinei roşii, ar fi dat ordin, în urma unor seriotse presiuni britanice, făcute pe lângă guvernul U. R. S. S., să scufunde această flotă cu precădere, întrucât sunt indicii sigure că ea va fi capturată de forţele Axei.

La aflarea acestui ordin, matelofii de pe vasele sovietice din Marea Neagră au fost cuprinşi de panică şi s'au dedat la tulburări grave.

Finlanda va lupta până la victoria finală

STOCKHOLM, 7. (Rador).—Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

Modul în care Finlanda a reacţionat împotriva ameninţărilor Statelor Unite cari au voit să-i impue de a înceta lupta în contra Uniunii Sovietice, sau de a pierde prietenia americană, a stârnit un viu interes în opinia publică suedeză.

„Nu se discută chestiunea unei încetări a războiului". „Mirarea finlandezilor faţă de politica engleză", iată titlurile prin cari corespondentul din Helsinki al ziarului „Svenska Dagbladet" subliniază ştirile difuzate de postul de telegrafie britanic.

Ştirile după cari ar exista divergenţe în opinia publică finlandeză şi de o parte din populaţie ar cere încetarea ostilităţilor, sunt categoric respinse ca fiind false.

Corespondentul conchide în această privinţă, între altele: „Finlandezii sunt uniţi. Nici nu se discută măcar chestiunea dacă ar ar trebui sau nu să înceteze războiul".

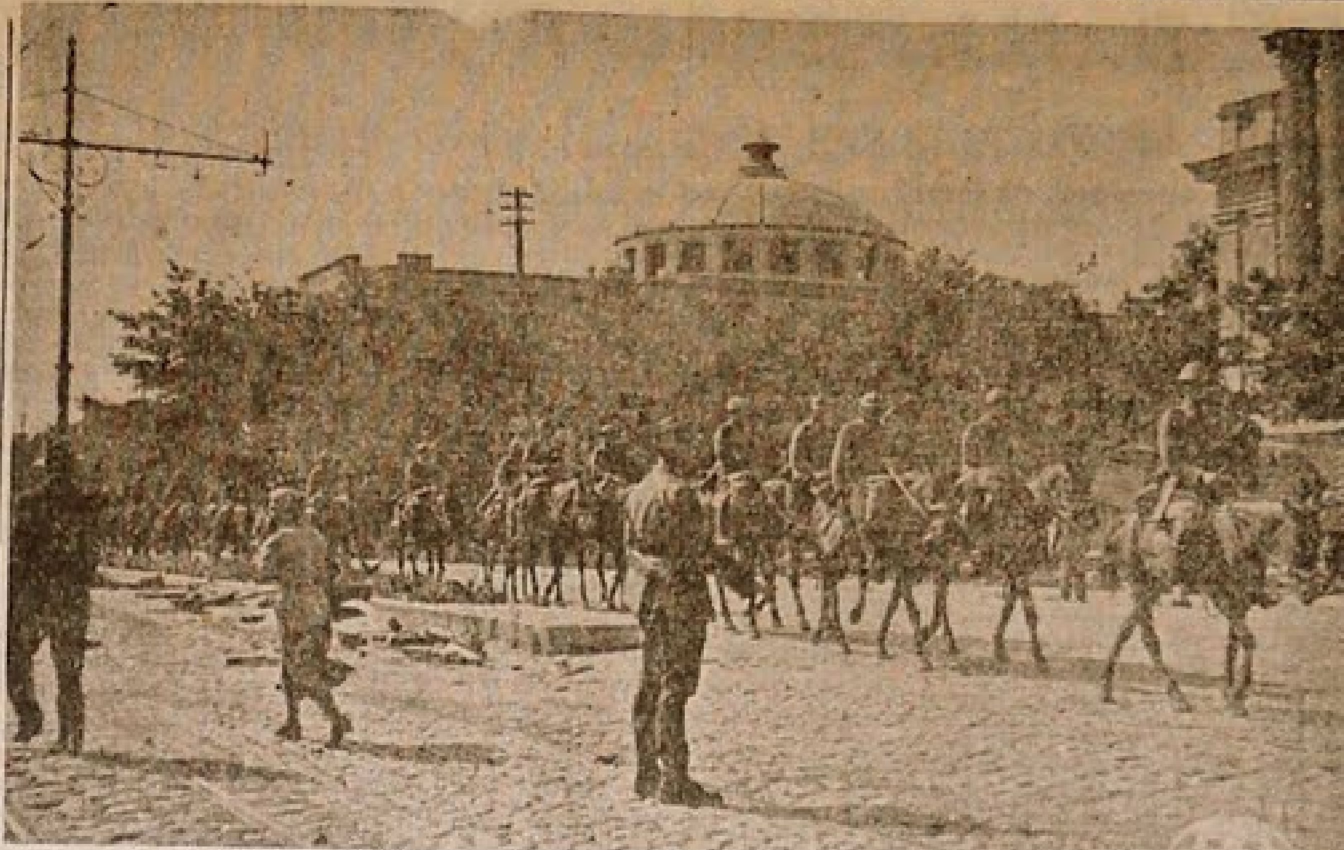
Anglia violează din nou frontiera Somaliei franceze

ANKARA, 7 (Rador). — Corespondentul Agenţiei DNB transmite:

Postul de radio Gibuti anunţă că englezii au violat din nou frontiera de coastă a Somaliei franceze câteva zile abia după agresiunea pe care au comis-o în apropiere de Dafenelto.

In apropiere de Loyoda, la posturile înaintate franceze s'au prezentat şase automitraliere britanice care s'au oprit la câţiva metri de reţeaua de sârmă ghimpată ce oprea înaintarea.

Deasemenea, un detaşament sudafrican a trecut şi el frontiera Somaliei franceze. El nu s'a retras decât după ce apărătorii au tras în aer focuri de avertisment.

Ostaşii Mareşalului desrobitor defilează la intrarea in Odesa

COMUNICATUL GERMAN

TRUPELE ROMÂNE

REPURTEAZĂ NOUI VICTORII IN CRIMEEA ALĂTURI DE GLORIOASA ARMATĂ GERMANĂ

In bazinul Donețului, inaintarea se desfăşoară cu succes. — Leningradul bombardat fără incetare

BERLIN, 7 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, inaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

In Crimeea, trupele germane şi române continuă să urmărească pe inamic, cu toate dificultăţile terenului muntos şi cu toată apărarea indârjită a ariergărzilor inamice.

Avioane Stuka au distrus poziţii inamice in zona fortificaţiilor dela Sevastopol şi au redus la tăcere mai multe baterii.

In bazinul Donețului, formaţiunile germane şi italiene continuă să înainteze luptând.

In sectorul central al frontului de răsărit, divizii de infanterie au străpuns poziţii inamice foarte puternic intărite şi au capturat numeroşi prizonieri şi tunuri.

In largul localităţiţi Peterhof, baterii ale armatei au scufundat cu cargobot inamic.

Leningradul a fost bombardat şi peste zi şi în cursul nopţii cu bombe de calibru greu şi foarte greu.

In lupta contra Marei Britanii, aviaţia a bombardat noaptea trecută porturi de pe coasta orientală şi sudică a Angliei. Bombe căzute in plin asupra uzinelor de aprovizionare au pricinuit incendii mari.

In regiunea Mării Mânecii şi în largul coastei olandeze, zece avioane britanice au fost doborîte.

In largul coastei norvegiene a fost doborît un avion britanic.

In Africa de Nord, avioane germane de luptă au atacat cu efecte bune trupe britanice adăpostite în corturi şi fortificaţiile dela Tobruk.

In noaptea de 6 spre 7 Noembrie, inamicul a făcut încercări de atac cu un mic număr de avioane de bombardament, asupra câtorva localităţi din nordul Germaniei, dar aceste încercări au rămas fără efect.

*

BERLIN, 7 (Rador). — Pe lângă cele zece avioane britanice doborîte, despre care vorbeşte comunicatul oficial de astăzi, încă un avion de bombardament englez a mai fost doborît de un vas german purtător de mine.

Sevastopolul sub focul aviaţiei germane

Fortăreaţa navală va împărtăşi soarta Dunkerque-ului

BERLIN, 8 (Tel. part.). — Situaţia armatelor bolşevice din Crimeea, ingrămădite la Sevastopol, începe să se contureze, după cum se menţionează la Berlin, din ce in ce mai limpede ca un Dunkerque sovietic. Vremea extrem de rea care şi-a făcut apariţia în ultimele zile şi în Crimeea, n'a putut totuşi impiedica cu nimic avântul inaintării trupelor germane şi române până în faţa porţilor Sevastopolului şi Kerci. Fără nici o clipă de răgaz, arma aeriană germană toarnă o grindină de bombe asupra acestor ultime porturi importante din Crimeea. Numai pe ziua de eri, au fost scufundate în portul Sevastopol, alte 3 mari vase de transport cu un tonaj de 6000, 5000 şi 3000 de tone, iar alte vapoare care se găseau la cheiu, au fost grav avariate. Fortificaţiile Sevastopolului se găsesc sub focul aviaţiei germane.

Rapida depăşire a Munţilor Jaila este menţionată de cercurile germane ca o acţiune de armă excepţională.

Prin cucerirea largei coaste a Mării Negre, scrie „Deutsche Allgemeine Zeitung", şi inclusiv a Sevastopolului, se profilează noui prespective pentru conducerea răsboiului german din sud. Această coastă sudică este destinată să asigure completa libertate de mişcare pe uscat şi în aer a Germaniei. In acest chip, se reliefează şi noui posibilităţi de aprovizionare pentru aripa dreaptă.

Intreaga parte răsăriteană a Mării Negre se află astfel cu totul sub alte înfăţişări şi auspicii decât până în prezent. Apoi bolşevicii nu mai dispun în partea răsăriteană a Mării Negre de nici un şantier naval pentru reparaţia vaselor avariate, pentrucă cele mai mari şantiere navale sovietice se află sau în mâna germană, sau au fost grav avariate de bombele avioanelor germane.

TRUPELE SOVIETICE DIN CRIMEEA SE PREDAU IN MASSĂ

ISTANBUL, 8 (Tel. part.). — ŞTIRI DIN SURSĂ DEMNĂ DE INCREDERE ARATĂ CĂ IN CRIMEEA TRUPELE SOVIETICE DEZORGANIZATE ŞI RASLEŢITE SE PREDAU IN MASSĂ. NUMĂRUL DE PRIZONIERI CREŞTE CONSIDERABIL IN FIECARE ORĂ.

*

ANKARA, 8 (Tel. part.). — Ingrămădirea forţelor sovietice fugărite în Crimeea mai ales la Sevastopol, lasă să se întrevadă că prin asedierea şi capturerea acestui important port, comandamentul sovietic va pierde ultimele sale armate instruite din grupul Budienny.

Aceste operaţiuni — după informaţiile primite — se vor sfârşi în foarte scurt timp.

Armatele aliate au pătruns în masivul muntos dela Iaila

BERLIN, 7 (Rador). — Agenţia DNB primeşte următoarele precizări în legătură cu comunicatul de Vineri al inaltului comandament al forţelor armate germane.

In Crimeia, trupele germane şi române, urmărind pe bolşevici, au pătruns in Iaila, masiv muntos greu de urcat şi de străbătut.

Bolşevicii caută să câştige timp prin rezistenţă, pentru a putea asigura astfel retragerea trupelor prin Sebastopol şi Kerci. Ei s'au instalat în poziţii jur împrejurul regiunii fortificate a Sebastopolului. Avioanele germane de atac în picaj bombardează fără încetare aceste poziţii şi au redus la tăcere mai multe baterii.

In timp ce diviziii de infanterie germane străpung în sectorul central al frontului răsăritean puternice poziţii sovietice, aviaţia germană îşi îndreaptă atacurile împotriva liniilor de legătură cu spatele în regiunea Moscova şi în sectorul de miază noapte al frontului. Eficacitatea acestor bombardări neîncetate ale liniilor de legătură cu spatele relese din numărul de trenuri distruse sau avariate şi din numărul de locomotive, de gări şi de autovehicule nimicite.

Dela 1 Octombrie la 7 Noembrie aviaţia germană, după cifrele cunoscute până acum, a distrus pe frontul răsăritean 460 trenuri şi a avariat 604, a distrus 221 locomotive, 122 gări şi 6354 autovehicule. Ţinând seama că un tren de mărfuri normal are aproximativ 45 vagoane, se ajung la cifra de 20.700 vagoane distruse pentru cele 460 trenuri de marfă nimicite. Fiecare vagon are o capacitate de 15 tone; 20.700 vagoane pot, deci, transporta 372.600 tone de mărfuri sau 621.000 oameni.

Pierderea a 460 trenuri de marfă înseamnă deci o pierdere de posibilităţi de transport ireparabilă. La această cifră trebue să se adauge 604 trenuri avariate, ce nu mai pot fi folosite decât într'o măsură cu totul redusă la transporturi.

Pe lângă aceasta, liniile ferate au fost întrerupte în numeroase locuri. Lipsesc un mare număr de locomotive, gări şi autovehicule.

Datele acestea dovedesc limpede în ce proporţii enorme sunt stânjenite legăturile bolşevicilor cu spatele liniilor, legături ce reprezintă condiţii vitale pentru aprovizionarea şi întărirea trupelor.

Din această situaţie rezultă consecinţe grave pentru posibilităţile de apărare ale bolşevicilor faţă de operaţiunile germane.

Aceste operaţiuni se desfăşoară în toate sectoarele conform planurilor.

Un nou front continental înseamnă o curată sinucidere pentru Anglia

STOCKHOLM, 7 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

Ziarele suedeze sunt informate de corespondenţii lor din Londra că aluzia făcută de Stalin la un al doilea front pe continent a produs o vie impresie în anumite cercuri politice britanice. Acestea declară, că o asemenea încercare din partea armatei britanice înseamnă cu certitudine o sinucidere.

STALIN ACUZĂ ANGLIA,

RĂSPUNSÂND AMERICEI CĂ A PRIMIT CU RECUNOŞTINŢĂ „PROMISIUNEA" AJUTORULUI

SOFIA, 7 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite următoarele:

Comentând discursul lui Stalin, ziarele bulgare subliniază faptul că conducătorul sovietelor a recunoscut superioritatea armelor germane şi aliate, acuzând Anglia de a nu fi acordat un ajutor destul de eficace sovietelor.

*

NEW YORK, 7 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

Departamentul de stat a publicat, cu ocazia anunţării creditului de un miliard de dolari, care a fost acordat Sovietelor, textul scrisorilor schimbate în preşedintele Roosevelt şi Stalin.

In scrisoarea pe care preşedintele Roosevelt a trimis-o în ziua de 30 Octombrie lui Stalin, el afirmă că a dat ordin ca toate furniturile de material de războiu şi de materii prime să fie făcute în conformitate cu acordurile la care s'a ajuns în conferinţa dela Moscova. In cel mai scurt termen şi în cantităţi cât mai mari.

Pentru a se face faţă dificultăţilor financiare, declară preşedintele Roosevelt, s'au luat măsuri urgente pentru ca furnituri în valoare de circa un miliard de dolari să poată fi făcute în cadrul legii împrumut şi închiriere.

Dacă guvernul sovietic ar fi de acord, d. Roosevelt ar propune ca toate angajamentele contractate până acum de sovietici să fie scutite de dobândă şi ca rambursările să nu înceapă decât după cinci ani dela terminarea războiului şi să fie efectuate în timp de 10 ani.

D. Roosevelt speră că guvernul sovietic va lua măsuri spre a vinde Statelor Unite toate materiile prime de care Statele Unie ar avea nevoie. Valoarea acestor materii prime va servi la amortizarea datoriei sovietice.

In celaş timp se declară că Statele Unite ţin să mulţumească guvernului Stalin şi colaboratorilor săi pentru faptul că s'a ajuns la o încheere rapidă a conferinţei dela Moscova, Statele Unite vor trage până la capăt toate consecinţele ce decurg din acest acord.

D. Roosevelt speră deasemeni că Stalin va intra, oridecâteori va voi, în contact direct cu el.

Stalin a răspuns la 4 Noembrie că guvernul sovietic a primit cu recunoştinţă promisiunea d-lui Roosevelt, că hotărârile conferinţei de la Moscova vor fi realizate complet. Rusia sovietică acceptă cu plăcere oferta d-lui Roosevelt.

Stalin adaugă că din tot sufletul e gata să accepte propunerea unui „contact personal".

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9